

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA- ÉS IPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA - ALAPÍTVÁ 1913-BAN

J Ó S Z E R E N C S É T !

Bányásznap 2014, Oroszlány

Oroszlány városa volt a házigazdája az idei központi bányásznap ünnepségnek, melyet a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, a Bánya- Energia és Ipari Dolgozók Szakszervezete, a Magyar Bányászati Szövetség, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület valamint Oroszlány Város Önkormányzata közösen rendezett meg.

Az ünnepi elnökségi asztalnál helyet foglalt: Dr. Aradszki András országgyűlési képviselő, az NFM államtitkára, Czunyné, Dr. Bertalan Judit országgyűlési képviselő, az EMI köznevelési államtitkára, Bencsik János országgyűlési képviselő, a GIB Energetikai bizottságának elnöke, Dr. Nyikos Attila a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal elnökhelyettese, Jászai Sándor a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal elnöke, Palásthy György a Magyar Bányászati Szövetség elnöke, Rabi Ferenc a Bánya-, Energia és Ipari Dolgozók Szakszervezete elnöke, Dr. Nagy Lajos az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület elnöke, Dr. Szűcs Péter a Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kar dékánja, Horváth Péter Magyar Villamos Művek ZRt. vezérigazgatója, Takács Károly Oroszlány város polgármestere, valamint Dr. Zoltay Ákos az MBSZ főtítká-

ra, az ünnepséget levezető elnök.

Az ünnepség a Magyar Himnusz közös eléneklésével kezdődött, majd a levezető köszöntötte a bányászatban dolgozókat, az ünnepség résztvevőit.

Kiss Emma színművésznő szavalatát követően Rabi Ferenc a BDSZ elnöke ünnepi megnyitója hangzott el. Ezután a levezető elnök felolvasta Áder János köztársasági elnök Oroszlány városát és a bányászatban dolgozókat köszöntő levelét.

Ünnepi beszédet Dr. Aradszki András a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium államtitkára tartott, majd az MBSZ és az

OMBKE elnökeinek üdvözlő beszéde hangzott el. Ez után kerültek átadásra a „Kiváló Bányász” kitüntető cím, a „Miniszeri Elismerő Oklevél” valamint a szakmai kitüntetések.

A kitüntetések átadása után Mészáros János Elek előadóművész adott nagy sikerű műsort.

A Bányász Himnusz eléneklésével a rendezvény hivatalos része befejeződött. Az állófogadáson Takács Károly Oroszlány város polgármestere mondott pohárköszöntőt.

(Az alábbiakban a beszédek szerkesztett változatát közöljük! – a Szerk.)

Jövőkép

A magyarországi fejlődés jövőbeli egyik alapkérdése, hogy a jelenlegi munkavállalói bizonytalanságot, sok esetben kiszolgáltatottságot képesek vagyunk-e felszámolni, képesek vagyunk-e elérni, hogy a munka tisztas életet tudjon biztosítani az embereknek.

Nem hiszek abban, hogy erős szakszervezetek nélkül sikerülhet szociális piacgazdaságot kialakítani, amelyben a társadalom minden tagja megtalálja a boldogulását. Erős szakszervezetek nélkül nincs demokrácia. Nem lehet a vállalkozásokat, a közszféra munkahelyeit szakszervezetek nélkül, kizárólag autoriter módszerekkel hosszú távon eredményesen működtetni.

A Magyar Szakszervezeti Szövetség megalakítása jó alapot, hátteret biztosít arra, hogy kedvezően alakuljon a szakszervezeti struktúra. A MaSzSz a különböző területeken szerveződő szakszervezetek számára lehetővé teszi erős ágazati szervezetek létrehozását. Ezeknek a súlya munkahelyi, területi és országos szinten egyaránt meghatározó szakszervezeti jelenlétet biztosíthat.

Az atomizált szakszervezeti mozgalom nem tud jelentős társadalmi, lényeges lokális befolyást érvényesíteni. Személy szerint elsősorban ezért támogattam a Magyar Szakszervezeti Szövetség létrejöttét. A rendelkezésre álló szakmai, szellemi erő koncentrációja, párosulva az anyagi, gazdasági lehetőségeinkkel, pozitívan tudja a társadalomban betöltött szerepünket alakítani. A kiindulási pont egyértelmű, a munkavállalók érdekeinek megjelenítése, a dolgozók érdeke pedig az, hogy munkájuk értékével arányos jövedelemmel rendelkezzenek, biztonságos, egészséges munkahelyük legyen, tisztességes szociális ellátórendszer működjön. Ezek elérése a fő feladatunk. Az új szövetség súlyánál fogva kikerülhetetlen lehet, lesz.

A következő évtől az új szervezeti működés megindul. Nagyészt megalakultak a szakmai-ágazati tagozatok, amelyek a szövetség oszlopaivá kell, hogy váljanak. Itt folyhatnak azok a műhelymunkák, amelyek megfelelő hátteret tudnak biztosítani a tárgyalásokhoz, megteremtik a valós szakszervezeti fellépés feltételeit.

Ehhez erősödni is kell, ezért nagyon fontos a tagszervezés, a szakszervezetek vonzóvá tétele, új szervezeti egységek létrehozása.

Világos célok, egyértelmű jövőkép, a törekvések nyilvánosság előtti bemutatása, a munkavállalói érdekek erőteljes képviselése, mindez együttesen vezethet el az új érdekvédelmi szövetség sikereihez.

A mi világunkban a szolidaritás alapérték. Manapság ez már sokak számára nem magától értetődő. Meggyőződésem, hogy az olyan társadalom, ahol a tagok egymás hátán próbálnak meg felkapaszkodni, nem lehet tartósan sikeres, eredményes. A szolidaritás örök érték, párosulva szakmai tudással, következetes érdekvédelemmel csak sikerre vezetheti a szövetséget és minden egyes tagját. Ez a mi dolgunk!

Am nem csak az országos konföderáció szintjén kell a szakszervezeteknek megújulniuk, hanem ágazati és munkahelyi szinten is. Az ágazati folyamatok, Európában és a világban, elsősorban az ipari termelésben résztvevő szakszervezeti szerveződések összefogására épült. Dániában, Ausztriában, Németországban, az északi országokban és a világ szakszervezeti mozgalmában is megalakultak az ipari szakszervezeti szövetségek. Magyarországon tíz évvel ezelőtt kezdtük el ezt a folyamatot. Sajnos a bányász és a könnyűipari – bőr, textil, ruházati – kivételével valódi fúziós folyamat nem igazán játszódott le. A következő időszakban a szervezeti erők koncentrációja érdekében meg kell valósítani a magyarországi ipari szakszervezetek létrehozását, melyben egy kisebb lépést a vasas szakszervezeti szövetséggel megtettünk azzal, hogy elfogadtuk a közös kongresszusi álláspontot, amelyet programban szeretnénk elfogadtatni és így kötelezővé tenni az egyesülési, fúziós folyamatra. (A dokumentumot az alábbiakban közöljük! A szerk.)

„A két szervezet 2014-es kongresszusain elfogadásra kerülő programba az alábbiak épüljenek be:

A két szervezet érdekelt a szakértői állományuk, az anyagi erőforrások koncentrációjában, a szakszervezeti tagok érdekeinek hatékonyabb védelmében, a munkavállalói érdekek eredményesebb képviselésében, a munkahelyeken, a régiókban, a területeken való jelenlét erősítésében, a működő szervezetek magasabb színvonalú segítségével, a szakma specifikus és réteg érdekek eddigieknél erőteljesebb megjelenítésében, képviselésében, a szervezetszám javításában, a taglétszám, a lefedettség bővítésében, az akcióképesség erősítésében.

Mindezek megvalósítása érdekében a két szervezet fúzióra kíván lépni és jogutódlással egy új szervezetet létrehozni.

Meggyőződésük, hogy az új szervezet létrehozásával eredményesebbek lehetnek az érdekvédelemben, a tagság élet- és munkakörülményeinek javításában, érdekeik védelmében, képviselésében érintő ügyekben, valamint az iparra vonatkozó stratégia kialakításában. A fúzió végrehajtása során a szakszervezeti egységek vagyoni önállósága elismerésre kerül.

A két szervezet megszüntetésére és a fúzióval létrejövő új szervezet megalakítására legkésőbb 2016-ig kongresszusokat kell tartani.

A fúzió részletkérdéseire a 2014-es kongresszusokat követően forgatókönyvet kell kidolgozni határidők és felelősök megnevezésével, amelyet mindkét szervezet két kongresszus közötti legfeljebb döntést hozó testülete fogad el.

Budapest, 2014. augusztus 21.”

Bízom benne, hogy a jövő évben, más ipari szakszervezetek is csatlakoznak ehhez a folyamathoz, s amikor a XXXV. kongresszusunkat meghirdetjük, akkor az új, magyarországi, ipari szakszervezeti összefogásról tudunk majd a Bányamunkás olvasóinknak számot adni.

Rabi Ferenc
a BDSZ elnöke

Rabi Ferenc, a BDSZ elnöke

Jó szerencsét! Tisztelt Bányásznap ünnepség! Tisztelt Államtitkár Úr! Kedves Kollegák!

A 64. Bányásznapon szeretettel köszöntöm a központi szakmai ünnepségünk résztvevőit, az ország bányászait, bányász nyugdíjasait. Köszöntöm a sajtó képviselőit is, megköszönöm érdeklődésüket. Köszönöm, hogy itt vannak, hogy eljőttek Oroszlányba, hogy 2000 után újra a város vendégeiként a bányász társadalom képviselői együtt lehetnek.

A bányásznap a veszélyes körülmények között, nehéz fizikai munkát végzők elismerése, tiszteletadás a bányásznak. Aktuális ez a mai napon is, hiszen Magyarország, a volt Oroszlányi Szénbányák, a Vértesi Erőmű Zrt. a magyar mélyművelésű szénbányászat utolsó működő modern bányája a Márkushegyi bánya, amely az ismert folyamatok kapcsán hamarosan befejezi termelését, a kihívások, a megfelelési elvárások után.

Indokolt, hogy a „hazafel” tartó bánya feltárt és könnyen hozzáférhető szénvagyona lefejtésre, kihozatalra kerüljön. A Vértesi Erőmű számára is

kedvezőbb, hiszen még szüksége van szénre. Biztos vagyok benne, hogy a bányában meglévő, feltárt szénvagyon kedvezőbb az erőmű számára, mint az import szén.

Ez a bánya az ország különböző területein állásukat elvesztő szakemberek számára biztosított munkahelyet, lehetőséget a bányásznyugdíjhoz szükséges évek, műszakszám eléréséhez, biztosította a megélhetést bányász családok számára.

A földalatti osztályozó, a legkorszerűbb keresztvázas szárnyátadás, vagy a nagytetejű keresztvázak pajsza alkalmazása szakmailag, technikailag is újdonságot jelentettek. Az egy fejtésre jutó termelés korábban nem ritkán az ötezer tonna/nap teljesítményt is hozta, dicsérve a nagy tudással rendelkező szakembereket: vajúrókat, villanyszerelőket, lakatosokat, műszaki vezetőket munkájukat.

Köszönjük az aktív és a nyugdíjas bányászoknak és azoknak is, akik már nincsenek közöttünk. Reméljük, hogy az évszázadok alatt felhalmozódott földalatti szénbányászat tapasztalatai, az ehhez szükséges tudás, a még mindig modernnek számító márkushegyi gépi berendezések nem vesznek el vég-

legesén, illetve hasznosulnak.

A hasznosulási lehetőségre hadd hozzak egy külföldi példát. Múlt év decembere óta tartós üzemben működik a német lübeni köszéntüzelésű szénerőmű. 750 MW villamos teljesítménnyel rendelkezik és 46 %-os hatásfokával a legkorszerűbb technika alkalmazásának köszönhetően közel egymillió CO2 egység takarítható meg itt évente. Nem csak kiemelkedő hatékonyságú alapterhelési üzemi, hanem tervezési jellemzői folytán szabályozási erőműnek, rugalmas járatásra is optimális.

Magyarország az Európai Bizottsággal a napokban írta alá 2020-ig tartó fejlesztésre vonatkozó megállapodást. A 12.000 mrdFt hatvan százaléka gazdaságfejlesztésre fordítható. Ésszerűnek tűnik, hogy hazai tüzelőanyag felhasználásával, hazai munkaerő igénybevitelével, legális, fehér foglalkoztatással, hasonló hatásfokú erőművi beruházásokra, azok ösztönzésére kerüljön sor Magyarországon, erősítve az energiaellátás biztonságát, megőrizve a szén arányát az energiamixben.

(Folytatás a 2. oldalon)

Rabi Ferenc ünnepi megnyitó beszéde

(Folytatás az 1. oldalról)

A jövő záloga, hogy legyen a szénbányászati vállalkozásokat eltartó felvevő piac, ehhez viszont szükséges az erőművi modernizáció is, a versenyképes villamosáram-termelés, a szén más irányú, elsősorban vegyipari felhasználásnak kutatása, hasznosítása.

Az ifjúsági, iskolarendszerű bányász-képzésben résztvevők foglalkoztatási lehetőségei ma még korlátozottak. Több éves, évtizedes távlatokban jelenhet meg a kiszámítható bányászkarrier feltételeinek kialakulása, elsősorban a megalakult klaszterek adhatnak ehhez keretet. A bányászati szaktudás megőrzése, új munkahelyek létrehozása, illetve a meglévő vállalkozások szakember ellátottságának szükségletei indokolhatják a duális képzés újra indítását. A földalatti gyakorlati munkahelyeknek, tanbányáknak kevés működő vállalkozás maradt, esetleg a bakonyoszlópi, farkaslyuki és úrkuti bányák jöhetnek szóba.

A jövő szempontjából az 50 éve alapított MVM Tröszt jogutódja az MVM Zrt. erősödő nemzeti vállalként segítheti, erősítheti a hazai tüzelőanyag gazdaságos felhasználását. Reméljük, hogy a vállalat, következő 50 éve sikereket és eredményeket hoz, biztos megélhetést adva a cégcsoportban foglalkoztatott munkavállalóknak.

Tisztelt Ünneplők!

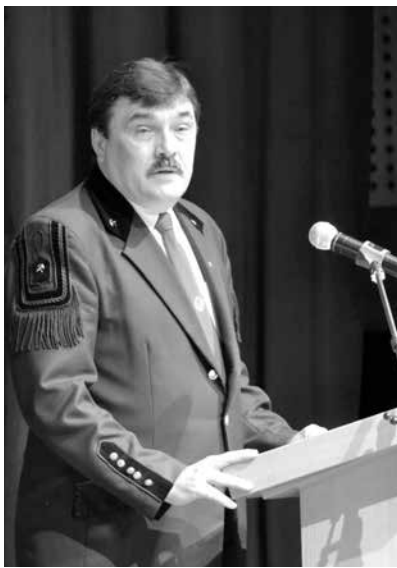
Az ásványi nyersanyag hasznosítás

Magyarország iparának fejlesztése miatt is kiemelt jelentőséggel bír.

Reménykedem, hogy az Ásványvagyon-hasznosítási és készletgazdálkodási Cselekvési Terv gyakorlati megvalósítása új munkahelyeket terem. A Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület szakmai anyagai, a visegrádi négyek bányász és kohász egyesületeinek memoranduma, a Magyar Földtani és Geofizikai Intézet, a Miskolci Egyetem, mint tudásközpontok hozzájárulnak a fenntartható munkahelyek létrehozásához. Várjuk a tervek, az elképzelések gyakorlati megvalósítását. Ennek egyik alapfeltétele, hogy a napjainkban felmerülő ágazati problémák megoldásának legyen fóruma.

Köszönöm a jelenlévő és a bányászatot a jövőben irányító Dr. Aradszki András államtitkár úrnak azt az ígéretét, hogy a reprezentatív munkáltatói szervezettel közösen a következő kormányzati ciklus ásványvagyon-hasznosítási elképzeléseiről párbeszédet folytathatunk. A kiszámíthatóság az üzleti tervek alapja, megteremti a foglalkoztatás biztonságát, a munkaidő felhasználásnak tervezhetőségét is.

Az elmúlt években elsősorban az építőipari alapanyag gyártás területén, a kis- és közepes vállalkozások számára probléma a megrendelések hullámzása. A hektikus igény állapot változását a tervezhetőség intézményi hátterének megteremtése, az ásványgazdálkodási és

készletezési stratégia javíthatja. Van, amikor 9 t/fő aggregátum termelés az elvárás, ami aztán lecsökken 4 t/főre. A foglalkoztatás kiszámíthatósága miatt is indokolt ennek a problémának a megoldása, akárcsak a környezet ésszerű védelme a „Natura2000” esetében.

A szénhidrogén iparban a földgáz-készletezés és kereskedelem kiemelt figyelmet kapott. A nemzeti energetikai csoport gáz üzletágának sikereiben bízunk. A nagyon várt szénhidrogén koncessziós kiírások egy része a múlt évben és ez évben megjelent. A piaci

szereplők jelzései alapján „jobb területeket” vártak. A szénhidrogén alágazatban a foglalkoztatási viszonyokban lényeges változás nem következett be.

A hazai uránbányászat újraindításának gazdaságossági, egészségügyi, társadalmi, valamint környezetvédelmi szempontú megvalósíthatóságának vizsgálatát kormányhatározat írta elő. Az elérhető műszaki gyakorlat alkalmazása, a meglévő szigorú normák teljesítése és az ismert uránár prognózisok alapján a mecseki uránérc vagyon kitermelése gazdaságosnak mutatkozhat. Az uránbányászati utódcégeknek dolgozók bányászati szaktudása piaci körülmények között is érvényesül. Itt szeretném megköszönni, hogy a MECSEK-ÖKO környezetvédelemmel foglalkozó cég szétválását, három vállalkozásba történő integrálását a Bányai Párbeszéd Bizottságban történt tájékoztatásnak megfelelően, érdeksérelem nélkül bonyolították le.

A bányászati technológiával megoldott radioaktív hulladéktárolók építése 3-500 főnek adott munkalehetőséget.

A recski színes- és nemesfém ércek bányászata vertikális szemléletben, további feldolgozással több ezer fő foglalkoztatását biztosíthatná.

Gratulálok azon sikeres bányászati vállalkozásoknak, amelyek nemzetközi piacon is eredményesek, hozzájárulnak az exportorientált gazdaságpolitika sikerességéhez. Elismerést érdemelnek azok a vállalkozások is, amelyek versenyképesek és a hazai piacon tudnak érvényesülni.

Kedves Bányásztársaim!

A 64. bányásznapi sajnós nem hozta el a megoldást a szénkülféjtéses szakmai nyugdíjban részesülők számára. Bízunk az átmeneti rendelkezések elfogadásában és továbbra is igényeljük, hogy a javasoltak szerint legyen megoldás a mátrai bányászok számára.

A korábbi 23/91-es kormányrendelet alapján a 10 év földalatti szolgálattal nem rendelkezők, illetve a külféjtésről rokkantossítottak számára továbbra is igényeljük a korábbi juttatásaik biztosítását. Ezekben az ügyekben két országos és egy pécsi demonstrációt már lebonyolítottunk.

Ugyancsak indokolt a korkedvezmény

nyes nyugdíjra vonatkozó új szabályozás megjelenése vagy átmenetileg a régi munkaköri jegyzék meghosszabbítása. A föld alatt dolgozók számára a további évek megszerzése rendkívül fontos, mindazzal együtt, hogy a bányatörvény biztosítja a 25 év vagy 5000 műszak után az átmeneti bányászjára-dék igénybevételének lehetőségét.

Tisztelt Államtitkár Úr!

A bányásznapi ünnepségeknek mindig is üzenete volt a tisztességes és nehéz feltételek között végzett fizikai munka megbecsülése, azoknak az embereknek az elismerése, akik éveket, évtizedeket dolgoztak nehéz körülmények között. Ezért is kérem, hogy támogatásával segítse az érintett bányászokat, hogy a számukra kedvező változások megtörténjenek.

Köszönöm, hogy elfogadta a meghívásunkat és jelenlétével, kitüntetések átadásával is elismeri a bányászok munkáját.

Ezekben a napokban közel 800 bányászati vállalkozásnál és a „volt” bányász településeken kerül sor bányásznapi ünnepségekre. Az ünnepségen elmondott gondolatait továbbítjuk.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ugyancsak köszönöm mind azon távollévőknek és a jelenlévő országgyűlési képviselőknek és döntéshozóknak, akik segítették a márkushegyi szénbánya működésének fenntartását, azzal együtt, hogy a „Bányászszakszervezet” is mindent elkövetett, hogy szerkezetátalakítási támogatás segítse a bányamunkahelyeinek megőrzését.

Ez a bányásznapi kifejezi szakmánk megbecsülését is, hiszen a 60 éve város-sá nyilvánított Oroszlány Önkormányzata és polgármestere vállalta, hogy meghívja és vendégül látja a központi bányásznapi ünnepség résztvevőit, bizonyítva, hogy nem felejtették el, hogy amit a bányászat adott a városnak.

Köszönöm a város polgárainak és az ünnepségek rendezőinek, hogy az embert próbáló munkát végző bányászt köszöntik és mi is köszöntjük a 60 éves város lakosait.

A 64. Bányásznapi központi ünnepséget ezennel megnyitom.

Jó szerencsét!

Dr. Aradszki András, az NFM államtitkára

Jó szerencsét! Tisztelt Hölgyeim és Uraim, tisztelt Bányászok, kedves Vendégek! Különleges érzés számomra, hogy itt, az idén város-sá nyilvánításának hatvanadik évfordulóját ünneplő Oroszlányban, lehetek részese a bányásztársadalom tradicionális ünnepének. Abban a városban, amely egykor a bányászainak lelkiismeretes és nagy szakértelmet igénylő erőfeszítéseivel lépett a fejlődés útjára, s vált ismert, jelentős településsé. Az idei év egy korszakváltó folyamat fontos állomása Oroszlány, s a környező települések életében. Korszakváltás azért, mert Magyarország egyetlen mélyművelésű bányájában, a márkushegyiben, a közvetlen, direkt szénkitermelés megszűnik. E tekintetben meg kell felelni annak, hogy bányászati morális követeleménynek, hogy aknaszájál szén nem hagyunk. A folyamat azért folyamat, mert egy előre eltervezett útiterv alapján történik. Tudom és elfogadom, hogy a korábban hozott döntés beteljesedése nem felhőtlen örömet jelent, annak ellenére, hogy a magyar kormány az Európai Unióval együttműködve, a szakszervezetekkel szoros egyetértésben, társadalmi szolidaritással megteremtette a munka és társadalmi béke előfeltételeit. A 2013-tól kezdődő időszak alatt a csőd közeli Vértesi Erőmű Zrt 42,3 milliárd forint támogatásban részesült, mely a működés veszteségeinek pótlására, társadalmi és regionális problémák enyhítésére

szolgált. Több mint tízmilliárd fordított a munkavállalókat is érintő feladatokra, átképzési programokra, az előrehozott nyugdíjakra, s a végkielégítésre. Egymilliárd forint a munkavállalók újbóli elhelyezkedését szolgálta, s szolgálja majd a jövőben is. Ennek a sikerességét mi sem jelzi jobban, hogy a térségben a munkanélküliség messze az országos átlag alatt van, alig éri el a hat százalékot. Bár a munka még nem fejeződött be, hátra van a bányaterületének rekultivációja, az értékes berendezések üzemképes állapotú mentése, mi többeknek további munkalehetőséget ad, érdemes megállni és számvetést csinálni. Fontos és értékelhető az a szerteágazó munka, mit a döntéstől napjainkig a bányászok az erőmű, a város és térségének vezetői, a polgármesterek, képviselők, szakszervezeti vezetők és mindenki, aki ebben érintett, elvégzett.

Mindannyiukat köszönet illeti, hogy a folyamat úgy ment végbe, ahogy eltervezték. Legyünk büszkék arra, hogy amit elterveztünk, sikerült. Köszönet és hála ezért Önöknek!

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Tisztában vagyok azzal, hogy a szakma művelőinek sok és mély változással, kihívással kell szembenéznie a jövőben, de helyesebb, ha azt mondom: a jövőben is. Az energiatermelés és az ásványi anyag felhasználás területén mutatózó változások mellett egyre nehezebben elérhető ásványi vagyon kitermeléshez

szükséges technológiai fejlődés megköveteli a szakmai tudás folyamatos bővítését. Ez a tudás, reményeink szerint nem válik holt tőkévé, hanem annak gyakorlatában fog megedződni. Van egy mondat, amit sokszor elmondunk: a magyar kormány számít a bányásztársadalomra, a bányászatot továbbra is nemzetgazdasági jelentőségű ágazatként kezeli. Ezt sokszor, sokan, sok helyen elmondták. Én arra alapozom ennek a kijelentésnek, mondatnak az igazságtartalmát, hogy a 2011-ben elfogadott, Magyarország energiastratégiája, 2030-as állapotot vizsgált meg 2050-es kitekintéssel, fontos és kiemelkedő szerepet szán a szénbányászatnak és a bányászatnak. Az a dolgunk és arra szegődtünk, hogy ezt az energiastratégiát a valóság talajára állítsuk, elindítsuk azokat a folyamatokat, amelynek eredményeképpen kiszámítható magyar forrásból származó fosszilis energiaforrásokkal biztosítsuk hazánk energiaellátásának jelentős, döntő részét. Függetlenedjünk a külső hatásoktól, külső befolyásoktól. Mindezen túl, a kitermelt nyersanyagok nélkülözhetetlen a vegyiparban, segítségükkel tudjuk működtetni a nemzet gazdaságának anyagi eszközeit. Az előttem szóló fel-emelte és meg kell, hogy jegyezzem, van egy fontos és ritkán emlegetett terület, szerencsére ma kétszer is szóba került, hogy bányászok nélkül a békés célú atomenergia termelés sem lenne

megvalósítható. Bátaapátiban a radioaktív hulladék elhelyezésében a mecseki bányászok szakértelme kellett ahhoz, hogy ez a létesítmény megvalósuljon, és valóban piacépítő tudással rendelkező, korszerű munkát végző, szorgalmas emberek dolgozzanak azért, hogy mindannyian nagyobb biztonságban éljünk.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A jövő mindig a jelenben kezdődik. A jövő bányászatáért most kell tennünk, cselekednünk. Ezeknek a követelményeknek lépésről-lépésre kívánunk tervezetten, megfontoltan, előremutatón

úgy eleget tenni, hogy harminc év múlva ne mondassák ránk, hogy elhibáztuk az irányt, nem tettük meg, amit meg kellett volna tennünk, és ezáltal kockáztattuk a magyar gazdaság, a magyar nemzet jövőjének meghatározó részét. Ennek érdekében a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, hosszabb szünet után elkezdte a bányászati koncesszió kiírását. Az idén a pályázat eredményesen lezárult, az elnyert koncessziók alapján a MOL, a Vermilion Exploration lett jogosult Battonya, Pusztaföldvár, Szeged és Jászberény területén szénhidrogén, valamint geotermikus energia feltárására és kutatására. Az eredményes pályázat után rögtön újabb koncessziós eljárást indítottunk Battonya, Ebes, Nádudvar, Nagylengyel és más településekre vonatkozóan. A szakma sok esetben sok oldalról megvizsgálta ezeket a koncessziókat, érte kritika is ezeket a kiírásokat, feltételeket, a kritikák tükrében igyekszünk adaptálni, ha kell nem riadunk vissza a jogszabály-módosításoktól, azért, hogy minél hatékonyabban, minél eredményesebben és minél sikeresebben tudjuk a koncessziókat meghirdetni, amelyek sikere nyilvánvalóan az, hogy bányák nyíljanak. A jövőt az is jelenti, hogy a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal, különböző területeken végzi az érzékenységi és terhelhetőségi vizsgálatokat.

(Folytatás a 3. oldalon)

(Folytatás a 2. oldalról)

A jövőben újabb koncessziós pályázatok kiírását tervezzük, amelyek között már szénbánya megnyitását célzó is lesz. Szándékaink szerencsére találkoznak a bányásztársadalom elvárásaival, vagy legalábbis annak a legfontosabb részével. Ennek fontos jelzése, hogy az országban önszervező módon jönnek létre bányászati klaszterek, amelyek működését üdvözljük és támogatjuk. A klaszterek fórumai, az önkormányzatok, kutatóközpontok, a civil szféra és a kormányzati szervek közötti párbeszéd. Ezzel kapcsolatos friss hír az is, hogy újra indult a vājárképzés Komlón, reményeink szerint ez olyan tudást ad az ott végző vājároknak, amit alkalmazni tudnak, s amit korábban is mondtam: a tudásuk a gyakorlatban fog edződni.

Mint említettem az előbb, a kormány számol a bányászattal, ezért kiemelt hangsúlyt helyez a fejlődési lehetőségek vizsgálatára. Ennek során szem előtt kell tartanunk a felhasználási célok, a társadalmi folyamatok, valamint a műszaki és természeti kockázatok mellett a gazdasági feltétele igazodását is. Az bizonyos, hogy egy bánya megnyitása még nem jelent önmagában sikert, hosszú stabil működést, biztos munkahelyet. Új utakat kell keresni ahhoz, hogy a kitermelt ásványi anyag a társadalmi célok érdekében hasznosuljon. Ilyen új irányú elképzelések itt vannak a levegőben, a földön és a gazdaságossági számításokban is. Új irány lehet a tisztaság technológia, a felszín alatti szénelgázosítás, és minden más olyan terület, ami piacképessé, biztos gazda-

sági lehetőséggé emeli a bányászatot. Nyitottabban kell kezelni a rétegrepesztési technológiát is. Amit egyébként 1960 óta használnak, s fontos eszköz lehet a nem hagyományos módon elérhető kőolaj és földgáz feltárásának, termelésének. Ösztönözni kívánjuk az ilyen irányú tevékenységet. Mindez, természetesen, nem keresztezheti a klíma és környezetvédelmi elvárásaink, céljaink elérését, meggyőződése, hogy ezt úgy is lehet csinálni, hogy nem keresztezi, hanem segíti ezeknek a céloknak az elérését.

Tisztelt Ünneplők!
Meggyőződése, hogy a hazai ásványvagyon hasznosítani kell. Mert ez gyarapítja a nemzeti vagyont, csökkenti függőségünket, élénkíti a gazdaságot, hozzájárul az újraiparosítás valóra váltásához. Feladat van és lesz elég, s ebben nem nélkülözhető a bányászok több évszázad alatt bizonyítottan meglévő szorgalma, áldozatos munkaszerelete, szakértelme, az újra, a jobbra való törekvése.

Kívánom, hogy mihamarabb megtapasztalhassuk közösen a bányászat reneszánszát a magyar hazában is. Engedjék meg, hogy itt és most, a központi bányásznapon, tisztelettel megköszönjem a bányásztársadalom kitartását, áldozatos munkáját. Adjon a jóisten, hivatásuk gyakorlásához jó egészséget, és a hazai bányászatban lévő lehetőségek kihasználásához eredményes szakmai munkát. Magyarország bányászatának sikeres jövője felé tekintve kívánok Önöknek jó szerencsét!

Áder János Köztársasági Elnök levele

Tisztelt Oroszlányi Polgárok!
Vajon mi tesz igazán várossá egy települést? A törvény betűje, a várossá nyilvánító hivatalos okmány? A közigazgatási feladatkör, a régió életében betöltött szerep? Akik valaha megélték, hogy lakhelyük várossá lett, tudják, hogy várossá nem egy hivatalos döntés tesz egy települést, hanem nemzedékek egymásra épülő munkája, új célok, új lehetőségek. Várossá inkább érik, s nem egy csapásra válik egy település. Emberi munka, közösségi célok érlelik azaz.

Oroszlány életében is fontos, emlékeztető fordulópont volt a település várossá nyilvánítása. Elismerése az

addig megtett útnak. Önök ma jogosan ünneplik ezt a napot, s talán még inkább: önmagukat és az előttük járó nemzedékeket. Hiszen Oroszlányt az itt élő emberek formálták várossá. Illő és érdemes tehát megemlékezni a városépítőkről, legelőször a bányászokról, akik dolgoz, szorgalmas és összetartó közösségeikkel erősítették és erősítik ma is a várost. Mert a jó ipar hagyományt teremt, ami sokkal több a gazdasági haszonnal, több a megtermelt javaknál. A bányászok meghatározó jelenléte, munkájuk öröksége mindig Oroszlánnyal marad.

„Szerencse fel, szerencse le” - kezdődött valaha a régi bányászok éneke,

amelyben védőszentjükhöz, Szent Borbálához fohászkodtak. Fel és le: ez nemcsak a vājárok, csillések, aknászok napi alámerülését és feljutását jelenti. Ez minden élet, minden közösség, minden fejlődés kettőssége: egyfelől a távlati célok, a messzire tekintő tervek, másrészt a hétköznapot széppé tevő tisztesség, emberség, odafigyelés. A közös büszkeség, és benne a személyes öröm. A város jövője, s benne az embe-

A hatvanadik évforduló és a bányásznap alkalmából jó szerencsét, s az élet minden területén sikereket kívánok Oroszlánynak!

Budapest, 2014. szeptember 01.

Kitüntetettjeink Oroszlány, 2014. szeptember 4.

„Kiváló Bányász” kitüntetésben részesült:

Balogh István az Omya Hungária Kft. vagonfűtője. **Beck Zoltán** a KÖKA Kft. gépészeti vezetője. **Bella Zoltán** a MOL Nyrt. KT. DMT termelési művezetője. **Berta Lajos** a Lasselsberger Hungária Kft. Kunkavics Bánya bányamestere. **Bérczesi Zolt** a Magyar Földgázról Zrt. kűtmunkálási szakértője. **Boros Dénes** a DUSZÉN Kft. közvetlen termelésirányítója. **Borsi Attila** a Vértesi Erőmű Zrt. Márkushegyi Bányász bányamentője. **Domján Ferenc** a RIKOPET Kft. operátora. **Gönczi Gyula** a Magyar Földgázról Zrt. Hajdúszoboszlói Földalatti Gáztároló műszakfelelőse. **Hámos Gábor** a MECSEKÉRC Zrt. földtudományi osztályvezetője. **Iványi János** a Mátrai Erőmű Zrt. Visontai Termelési Főosztály szakvezetője. **Kártyás László** a TXM Olaj- és Gázkutató Kft. kűtkörzet felügyelő, telepvezetője. **Kovács János** a Mátrai Erőmű Zrt. Visontai Bánya munkatársa. **Kovács Sándor** a CEMEX Hungária Kft. bányamestere. **Lincz Imre** a Vértesi Erőmű Zrt. Márkushegyi Bányász frontfejlesztési csapatcsillaga. **Lois László** a Vértesi Erőmű Zrt. Márkushegyi Bányász főaknásza. **Makai Joachim** a Mátrai Erőmű Zrt. Bükkábrányi Bányakarbantartó irányító főszereplője. **Mészáros Pál** a Duna-Dráva Cement kft. Alsószőlősi Kavicsbánya bányamestere. **Mogyorósi János** a Mátrai Erőmű Zrt. Bükkábrányi Bánya hányó-mestere. **Móricz Lajos** a Rotary Fűrészi Zrt. főfűrészmestere. **Örsik Mihály** a Vértesi Erőmű Zrt. Márkushegyi Bányász bányamestere. **Ormándy Szilárd Róbert** a TESZ Kft. külfertéses műszaki vezetője. **Örkényi Levente** a Magyar Horizont Energia Kft. felszíni létesítmények mérnöke. **Simon Zoltán** az Üveg-Ásvány Bányászati Kft. bányászati szállítási csoportvezetője. **Szarvas Illés** a MOL Nyrt. Dél-magyarországi Termelési Algyó, műszakvezetője. **Szítás Imre** a MOL Nyrt. Kisújszállás-Nyugat gázüzem műszakvezetője. **Tóth Attila** a Readymix Lesence Kft. bányamestere. **Veres Péter** a Colas-Északkeleti Kft. Szobi bányász termelésirányítója. **Vörös Ádám** a Vértesi Erőmű Zrt. Márkushegyi Bányász szakvezető lakatos. **Zavaczki Zoltán** a Basalt-Kőzépke Kőbányák Kft. Uzsa Bányász diszpécser. **„Miniszteri Elismerő Oklevél” kitüntetésben részesült:**

Benkő Tamás a COLAS Északkeleti Kft. bányászati gépkezelője. **Drávucz Imre** a MOL Nyrt. KT. IMA GGA Kutatási laboratóriumok tároló-védelmi középke Kőbányák Kft. Uzsa Bányász diszpécser. **„Miniszteri Elismerő Oklevél” kitüntetésben részesült:**

Benkő Tamás a COLAS Északkeleti Kft. bányászati gépkezelője. **Drávucz Imre** a MOL Nyrt. KT. IMA GGA Kutatási laboratóriumok tároló-védelmi középke Kőbányák Kft. Uzsa Bányász diszpécser.

Márkushegyi Bányász villanyszerelője. **Szárnya Pál** a Mátrai Erőmű Zrt. Visontai villamos üzemeltetési és karbantartó osztály vezetője. **Unica Zsuzsanna** a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal dokumentációs szakreferense. **Vicsai János** a Vértesi Erőmű Zrt. Márkushegyi Bányász bányászati főmérnöke. **Wéber József** a WÉBER 2000 Kft. ügyvezető igazgatója.

A „MAGYAR BÁNYÁSZATÉRT” szakmai emlékérem kitüntetésben részesült:

Dr. Szabó György a TXM Kft. ügyvezető igazgatója, a szénhidrogén bányászatban és annak a jövő energiaellátás biztonságát célzó új fejlesztések megvalósítása érdekében végzett kiemelkedő szakmai életútja elismeréseként.

Takács Károly, Oroszlány város polgármestere, a Vértesi Erőmű Rt. korábbi vezérigazgatója, az Oroszlányi Hőerőmű rekonstrukciójában és a vertikumba integrált szénbányászat működőképességének fenntartásában, a kapcsolódó fejlesztések beindításában és kezdeti leveleznyelésében, majd a bányászváros fejlesztésében, hagyományörzésben kifejtett sikeres tevékenysége elismeréseként.

A Bányáipari ágazati párbeszéd fejlesztéséért emlékérem kitüntetésben részesült:

Cseh Zoltán, a COLAS-Északkeleti Kft. ügyvezető igazgatója, az MBSZ alelnöke, a Kő-, Kavics-, Homok és Agyagbányászati Tagozat elnöke, az ágazatban végzett kiemelkedő szakmai tevékenysége elismeréseként.

Dr. Modori László a Nemzetgazdasági Minisztérium, foglalkoztatásért felelős helyettes államtitkára, az Ágazati Párbeszéd Bizottságok Tanácsa Ügyvivő Testület Kormányzati Oldal vezetőjeként kifejtett - a bányáipart is magában foglaló - kiemelkedő szakmai munkája elismeréseként.

„Bányamentő Szolgálati Oklevél” kitüntetésben részesült:

Prof. Dr. Kovács Ferenc a Miskolci Egyetem professor emeritusa.

Dr. Böhm József a Miskolci Egyetem címzetes egyetemi tanára. **Ferenczy Zoltán** a Rotary Fűrészi Zrt. koordinációs munkatársa. **Horváth József** a GEOINFORM Kft. kűtvízgálati csoportvezető. **Námor Csaba** az OMYA Hungária Kft. termékmenedzsere.

Ángel Tamás a Rotary Fűrészi Zrt. EBK előadója. **Orosz István** a Perlit 92 Kft. nehézgépkészítője. **Rigó Csaba** a METALCARBON Kft. ipari üzletág vezetője. **Szentes Béla** az Észak-dunántúli Vízmű Zrt. Víztermelő Bányász lakatos csoportvezetője.

30 ÉVES SZOLGÁLATÉRT
Kiss Tamás a RIKOPET Kft. gyűjtő-állomás kezelője. **Molnár István** a Bányavagyon-hasznosító Kft. Borsodi fióktelep műszaki referense. **Zsédely János** az Üveg-Ásvány Kft. villanyszerelője.

25 ÉVES SZOLGÁLATÉRT
Dr. Debreczeni Ákos egyetemi a Miskolci Egyetem dékán-helyettese, intézeti tanszékvezető. **Dénes István** az EOSZÉN Kft. vājára. **Dr. Havasi István** a Miskolci Egyetem egyetemi docense, intézeti tanszékvezető. **Juhász Attila** a Vértesi Erőmű Zrt. villamos részlegvezetője. **Molnár Sándor** a Lasselsberger Hungária Kft. Nyékládházi Bányász műhelyfőnöke. **Nyulási Mihály** a MECSEKÉRC Zrt. radiometria operátora. **Dr. Szűcs Péter** a Miskolci Egyetem dékánja, intézeti tanszékvezető.

15 ÉVES SZOLGÁLATÉRT
Hámori István Péter a Bányász-szakszervezet hivatalos lapja, a Bányamunkás főszerkesztője. **Krasznai Csaba** a COLAS Északkeleti Kft. Szobi Üzem technológiai irányítója.

„Bányamentő Szolgálati Oklevél” kitüntetésben részesült:

Balom László a Vértesi Erőmű Zrt. vājár-bányamentője. **Huszár Attila** az EOSZÉN Kft. üzemvezetője.

A Bányá-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete Elnöksége a településen élő aktiv- és nyugdíjas bányászok közössége támogatásáért, a bányász emlékek és hagyományok ápolásáért a helyi szervezetek javaslatára **emléklapot és ezüst bányászgyűrűt adományozott**

Schwartz Béla úrnak Ajka város polgármesterének. **Viszlai Viktor** úrnak Múcsony község polgármesterének.

A Bányá-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete Elnöksége a bányász kulturális örökség és hagyományörzés területén végzett kiemelkedő munkásságának elismeréseként **Művészeti Nívódíjat adományozott**

a Padragi Bányász Hagyományörző Kör és a Kör vezetője **Blaskó Sándor** részére. **A Tatabányai Bányász Mazsorett Együttés** és az Együttés vezetője **Beke Tímea** részére. **A Várboi Nyugdíjasok Egyesülete** és az Egyesület vezetője **Tóth Bertalanné** részére.

A Bányá-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete **BDSZ Kongresszusi Ezüst Emlékérem** kitüntetésben részesíti

Lisztmayer Jánost az oroszlányi Bányászszakszervezet elnökét, szakszervezeti munkája elismeréseként. **Makrai Lászlót** a Veszprém Megyei Nyugdíjas Szakszervezet elnöke részére, több évtizedes szakszervezeti munkája elismeréseként.

Palásthy György, a Magyar Bányászati Szövetség elnöke

Jó szerencsét!

Engedjék meg, hogy a Magyar Bányászati Szövetség nevében köszöntsem mindannyiukat, a 64. Bányásznapi alkalmából, mely rendezvénynek Oroszlány városa ad otthont. Ehhez kapcsolódóan szeretném kifejezni köszönetünket a városá adatásának 60. évfordulóját ünneplő Oroszlány városának, hogy a bányásztársadalom itt ünnepelhet, ezzel is megadva szakmánknak a tiszteletet. Engedjék meg nekem, hogy a költő néhány rövid gondolatával ezt a köszöntőt megerősítsem.

„Jó szerencsét! Köszöntelek bányász ma és minden nappal téged / kinek szentől feketéllik bőre csak foga fénylik fehérén. / Feljössz a fényre, hunyorgva nézed a napot /, lent nem láthatál, csak a földnek szénfal-gyomrát. / Köszöntelek téged. Jó szerencsét! / Minden nap elnyel a sötétség / otthonokba fényt küldj és meleget / fekete gyémánttá varázsolj izzadság cseppeket. / Köszöntelek, de holnap is vár a

bánya /, mert kell a szén, mert kell a hős is, hogy kibányássza. / És mert hős vagy, nem lehetsz gyáva! / Övön téged Szent Borbála!”

A Magyar Bányászati Szövetség eddig is azon dolgozott és a jövőben is

arra összpontosít, hogy szolgálja a bányászati ágazat és alágazat érdekeit, folyamatos párbeszéddel segítse és támogassa a bányai vállalkozások hatékony, hosszútávon fenntartható működését, valamint, hogy a Szövetség bányavállalatai és a teljes vertikum számára, hosszútávon kiszámítható, új lehetőséget teremtő és befogadó körülményeket érjen el.

A kölcsönös bizalom elvén nyugvó elvonó rendszer mellett, az ország és a különböző országos régiók vonatkozásában közös célunk az energiahordozók s az energetikai célú bányászati termékek kiaknázása, előállítás, a környezettel fenntartható módon, s egyensúlyban, természetesen, s nem utolsósorban a bányászatban dolgozók megtartása, az új generációk bevonása ebbe az iparágba.

Ezzel a rövid köszöntővel szeretnék kívánni magunknak erős bányászati lehetőségeket, kitartást, gazdasági sikereket, hosszú távú megélhetést, s természetesen jó szerencsét!

Dr. Nagy Lajos, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület elnöke

Nagy öröm és megtiszteltetés számomra, hogy a magyar bányásztársadalom legnagyobb, talán legszebb ünnepén köszönhetem Önöket, a 122 éves Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület valamennyi tagja nevében. Kicsit más számomra a mai ünnep, mint a korábbiak voltak. Évekig úgy éreztem, hogy a bányásznapi szép csendben átkerül a hagyományaink világába, s ez a nap egyre inkább a bányászmúlt, a régi bányász munkások megőrzésének, felémlegetésének napjává szelődül. Ma viszont olyan érzések töltöttek el, hogy visszahozható a bányászat tevékenysége a normális gazdasági folyamatok sorába, s talán ünnepünk is egy jól működő ágazat szakmai ünnepévé válhat. A mai politikai környezet - az elmúlt húsz-harminc évet nézve - talán a legkedvezőbb a bányászat számára. A kormány és a miniszterelnök úr is többször hitet tett a mellett, hogy az ásványvagyon nemzeti kincs, s ez akkor válik való értékűvé, a nemzeti és a társadalom számára hasznossá, ha kitermeljük, hogy ez által is mindnyájunk jólétét, életminőségét javítsa.

Meggyőződésem, hogy a szakmának segíteni kell a politikai döntéshozókat, hogy a szakmánkat érintő kérdésekben korrekt információk birtokában tudjanak jó döntéseket hozni. Nagyon fontos kérdés, amikor a bányászat újraindításának a lehetőségéről beszélünk, hogy milyen felhasználási területeken akarjuk a kitermelt ásványi nyersanyagot hasznosítani. Át kell gondolni az energetikai felhasználás melletti lehetőségeket, akár vegyipari, akár lakossági célú felhasználásról van szó. Egy biztos: a hazai szénbányászat, erőműi felhasználási lehetőség nélkül nehezen képzelhető el.

A kormányzat megteremtette a lehetőséget, hogy újra iskolai rendszerben beinduljon a járásképzés, ezzel is biztosítva a szakmunkás-háttérrel a közeljövőben talán indítható bányászati tevékenységek zavartalan folytatásához. Csak kiegészíteni szeretném Államtitkár urat, Komló mellett, Lőrinciben is elindult - szeptember 1-vel -, tizenöt fővel a járásképzés. A kormánynak tudatosan kell végigmennie a megkezdett úton. A bányászat nagyon sok akadályt talál maga körül, s ezeket az akadályokat, amelyek részben hazai, részben nemzetközi eredetűek, csak kellő politikai akarattal lehet lebontani. Különböző érdekek dzsungeleiben, ahol mindenki csak a saját jól felfogott érdekét látja, s annak hasznát keresi, csak a politika teremthet rendet. Egyes érdekeket külön-külön megvizsgálva, igaza lehet a természeti örökségünk védőinek a termőföldeket, az erdőket védőeknek, az épített örökségünket védőeknek, de igaza lehet a bányásznak, a bányavállalkozónak is, aki a föld mélyében lévő ismert ásványkincset szeretné kitermelni, a felszínre hozni és a saját tisztességes hasznán túl, ezeket az értékes nyersanyagokat társadalmunk rendelkezésére bocsátani.

Ebben az érdekek kavalkádban, aminek most csak a csúcsát említettem, csak egy rendezőelv alapján lehet prioritást kijelölni, s ez a rendezőelv a társadalmi hasznosság alapján kialakított kompromisszum lehet. Meg kell határozni, hogy az országnak mire van szüksége ahhoz, hogy komoly gazdasági növekedést tudjon elérni, illetve megtartani. Meg kell vizsgálni, mely ágazatok képesek megfelelő profithányad elérése mellett, a többségében képzetlen, vagy

alulképzett munkaerő döntő hányadát foglalkoztatni, s ezeket az ágazatokat támogatni, segíteni kell. Nem a bányászat az egyetlen ágazat, ami erre képes, de mindenképpen ezen ágazatok között található.

Gondoljuk el. A költségvetés évente több mint ezermilliárd forintot költ segélyezésre. Ennek a temérdek pénznek az egy részéből valós értéket előállító munkahelyeket lehetne teremteni, például a bányászatban, úgy hogy lényegesen csökkenjen, a segélyezők köre, e mellett a költségvetési bevételek is előnyösen emelkedhetnének, mennyivel jobb lenne a helyzet.

Ezek azonban olyan horderejű kérdések, amelyekre csak a politika adhatja meg, hogy a jó választ. Egyesületünk ezen a területen is segíteni kívánja kormányt, s komoly lépéseket tettünk, hogy az Unión belül is enyhítsük azokat a korlátokat, amelyek a bányászatot akadályozzák. A visegrádi négyek mintájára, a bányászatban is életre hívtuk a lengyel, szlovák, cseh és magyar bányászati egyesületek fórumát, ahol hosszas előkészítő munka után egy együttműködési megállapodás keretében, sikerült rögzíteni, hogy közösen kell fellépni a bányászat érdekében.

Hasonló gondokkal küzd mind a négy ország bányászata, úgy ítéltük meg, hogy a problémáinkat nem elég a saját kormányaink parlamentjei felé tolmácsolni, hanem az európai parlament és tanács részére is el kell juttatni azokat. Alapvetően az EU direktívák meghatározzák a nemzeti kormányok mozgásterét. A négy ország képviselői közösen megfogalmaztak egy memorandumot, amely tartalmazza a bányászatot érintő, korábbi évszázadokban kialakult hagyományaink megőrzését, jelenlétének a fontosságát, de meghatározza a nyersanyag-lelőhelyek kutatása, kitermelése kiértékelése biztosításához szükséges lépéseket, hosszú távú döntéseket, és megoldási javaslatokat.

Kérem Államtitkár urat, hogy a memorandumot megismerve, segítse azon törekvéseinket, hogy a kormány és a parlament megismerje a négy ország közös javaslatát, a bányászat újraindításával, fenntartásával kapcsolatosan, és segítse, hogy hazánk európai uniós parlamenti képviselői is megismerjék a bányászat jelenkori problémáit, és támogassák azt, hogy az akadályok lebontása megtörténjen. Innen is szeretném felajánlani Államtitkár úrnak az Egyesület, de az egész magyar bányásztársadalom soraiban lévő kitűnő szakemberek segítő szándékát, szakmai tudását, hogy szakmai kérdésekben is minél sokoldalúbb információkhoz jusson.

Kívánom az egész magyar bányásztársadalomnak, hogy mielőbb érezzék el, érezzék meg azokat a bányásznapiakat, amelyek már egy emelkedő szakma munkasikeréről, eredményeiről és az a feletti örömről szólnak.

Jó szerencsét!

Megemlékezés Rákóczi telepen

A Várpalotai Napok utolsó napján a Szent Borbála emlékműnél idézték fel a Bányász napok emlékét. 1950 óta szeptember első vasárnapján ünneplik a sokszor nehéz fizikai munkát igénylő szakma egykori és egyre kevesebb jelenlegi dolgozóit.

A 64. Bányásznapon, Várpalotán a Bányász Fúvózenekar zenés ébresztője után ismét a Szent Borbála emlékműnél került sor a megemlékezésre.

Katona Csaba alpolgármester József Attila soraival kezdte ünnepi beszédét a Rákóczi telepi bányász emlékműnél.

Valójában a város alapjainak megteremtését a bánya megnyitása és később a bővítése hozta. Egy város épült fel egy falu helyén. Minden évben felelevenítik ennek történetét és azt is, hogy milyen súlyos problémát jelentett a bánya bezárása. Nem azért zárták be a bányát, mert elfogyott a szén, hanem azért, mert nem volt gazdaságos a kitermelése. Évről évre visszatérő optimizmussal vetődött fel az újraindítás lehetősége, de mára egyre jobban a jövőbe tűnik ez a történet – mondta Katona Csaba.

A bányászoknak köszönhető nemcsak maga a megemlékezésnek helyet adó emlékmű, hanem a környék gondozása, a bányász hagyományok ápolása is. Mindannyiunk számára fontos az az összefogás, amit megtanulhatunk az egykori bányászoktól és családjaiktól. Katona Csaba azt kívánta, hogy ne csak a Rákóczi telepiek, hanem a város egésze tudjon, összefogó erőt képezni.

Az előbb csak szemerkélő majd egyre jobban ráerőződő esőben Dr. Buzás István

folytatta a megemlékezést. Felelevenítette az ünnep eredetét, a tatabányai bányászokra zúdított csendőrsortüzet, aminek emlékére 1950-ben hívták életre a Bányász napot.

Beszédében ezt követően a bányászok munkájának elismerése kapott főszerepet. Felidézte a nehéz fizikai munkát, a régi komor munkakörülményeket, a 12, sőt 16 órás munkaidőket is. A maximumot nyújtották különösen a fizikai munkások a természeti nehézségekkel megküzdve. Nyugodt lelkiismerettel gondolhatnak mindnyájan ezekre az időkre. Megtanulták az egymáshoz való alkalmazkodást, hiszen a természettel csak közösen tudtak megküdeni.

Einreihof Attila folytatta a megemlékezések sorát. Előbb 1876-tól kezdve a helyi bányászat történetét, fejlődésének jelentős lépéseit idézte fel. A bányászat veszélyes és sok áldozatot is követelt. A bányász közösség számára nemcsak a munka során elvesztett társak emléke fáj, hanem egykori munkatársaik és családjuk elvesztése is megrázó. Egy perces néma főhajrással emlékeztek a közelmúltban távozott társaikra.

A szokásokhoz híven a bányász himnusszal és koszorúzással zárult a reggeli ünnepség. Ezt követően forró tea és saját készítésű sütemény várta a vendégeket.

Az esőben ugyan elmaradtak a hosszú beszélgetések, de a Rákóczi Telepi Baráti Kör tagjai nemcsak az ünnep alkalmával követik egymás életét, hanem a baráti, családi kötődések által is.

(Forrás: Várpalotai Hírhatar)

Bányásznapi hírek - röviden

Kazincbarcika

Az ünnepséget a Kazincbarcikai Ifjúsági Mazsorett Együttes bevonulása indította, majd a Kazincbarcikai Kodály Zoltán Alapfokú Művészeti Iskola fúvózenekarának tagjai előadásában felcsendült a Himnusz. Ezt követően Klimon István, Kazincbarcika alpolgármestere méltatta a bányászok munkáját. Mint mondta bár a bányászok életében voltak hullámvölgyek, azért reméli, hogy a Himnuszuk utolsó sorának megfelelően a bányászok és a bányászatra hosszú és eredményes jövő vár.

Kovács István, a Borsodi Bányászok Területi Tagozatának elnöke, ünnepi beszédében a bányászat múltját elevevén fel, úgy a régióit, mint az országát. Fontosnak nevezte, hogy a

volt bányászok emlékezzenek a hagyományokra, bajtársaikra, hiszen ők az embereket szolgálták és szolgálják ma is minden alkalommal mikor mélybe mennek dolgozni. A beszédeket követően az emlékezés koszorúit Kazincbarcika város önkormányzata, a Borsodi Bányász Területi Tagozat, valamint további civil szervezetek helyezték el.

(Forrás: Barcika weblap)

Tatabánya

A 64. Bányásznapi Tatabányán, a sárberki Szent Borbála szobor koszorúzásával kezdődött, ahol a város polgármestere, országgyűlési képviselője és a körzet önkormányzati képviselője helyezte el az emlékezés koszorúit, majd a Vértanúk terén, hagyományosan

a bányásmártírok emlékművének megkoszorúzásával ért véget. Itt, a város vezetőin kívül, koszorú és virágok elhelyezésével emlékeztek, a bányászszakszervezet, a társadalmi és civil szervezetek képviselői, és a tatabányai emberek, az ősi szakmakultúrára és annak egykori művelőire, a tatabányai bányászokra.

Bükkábrány

Az idei évben is megrendezésre került a Bányásznapi a Mátrai Erőmű Bükkábrányi Bányüzemének szervezésében. Immár 64. alkalommal vartak minden érdeklődőt, ezúttal szeptember 6-án a Szép Pál Sporttelepre. A bükkábrányi rendezvényt párhuzamosan, Gyöngyösön is hasonló programok várták a vendégeket.

A bányászat ma is városfejlesztési erő

Ajkai bányászünnep

Koszorúzások sorozata, fotókiállítás, hagyományörző családi nap, kulturális bemutatók, koncertek, megemlékezések alkották a hatvanegyedik alkalommal megrendezett bányásznap ünnepségsorozatot városunkban szeptember 5. és 7. között.

Pénteken a padragkúti bányauzemi emlékművet koszorúzták meg az ünneplők. A megemlékezésen Bíró Józsefné szavalt, és Blaskó Sándor, a bányász szakszervezet titkára mondta el gondolatait, fejet hajtva elvesztett bányásztársai előtt. A szónok emlékezett a tisztes munkát, megélhetést biztosító munkahelyekre, és magyarázatot adott azoknak, akik nem értik, mit ünnepelnek Ajkán, amikor már bánya sincs. Úgy fogalmazott, a bányások még mindig ragaszkodnak egymáshoz, mert az életüké vált az egymásra utaltság, a szívükben még él a mélyben szövődő és eltéphetetlen barátság, és a bánya is.

Szintén pénteken nyílt meg Bánhelyi József fotókiállítása „Jó szerencsét!” címmel a szabadidőközpont aulájában. A hangulatos fotók bányász életképeket örökítenek meg az utókor számára. A tárlatot Győr Sándor, a Bányászokért Alapítvány elnöke nyitotta meg:

Ma már csak az úrkúti mangánbánya működik, a tárlat képeit ebben a bányában kapta lencsevégre a fotós. Az ajkai fiatalember bányászcsaládból származik. A bányász hitvallás átsüt a képein is, megláttatva velünk a szinte megfoghatatlan bányai hangulatot. Fotói nem komorak, de a lenti világot élethűen adják vissza - mondta Győr Sándor.

Szombat reggel a hagyományokhoz híven az Ajka Városi Bányász Fúvószenekar ébresztette a lakosságot Padragkúton, Tószokberénden, a Bányásztelepen, a belvárosban, Bódén, és Csingervölgyben. A fúvósok az utolsó helyszínen 10 órakor a Bányász Emlékparkban rendezett koszorúzáson is közreműködtek a városrészen alakult Borostyán Kórus tagjaival együtt. Az ünnepségen Gazdag György, az összevont bányauzem egykori főmérnöke beszélt az ajkai bányászat 139 évre visszatekintő múltjáról, a bányák bezárásáról, az európai és a magyar bányászat jelenéről, valamint a jövőről is.

A bányászat újraindítására hazai példák és kezdeményezések is vannak. Van a Bakonyban egy új mélyművelésű szénbánya, amely Bakonyoszlop területén a bezárásra ítélt bauxitbánya folytatása-

ként működik, igaz, még csak 50 körüli létszámmal - tudtuk meg a szónoktól.

A Bányász Emlékparkban felállított emlékmű megkoszorúzása után Gerencsér Hilda, a Csingervölgyért Egyesület elnöke az ünnepség résztvevőit a közösségi házba invitálta, amelynek falait ez alkalomra díszítették fel a Baranyai Ferenc grafikusművész által vezetett Gyermekek Grafikai Műhely első kiállításával. A bányászat témáját feldolgozó, rézkarc technikával készített lenyomatok Baranyai Ferenc munkái. Tanítványai, Takács Zsuzsanna és Bogdán Gergő elsősorban papírmetszetekkel mutatkoztak be.

A Nagy László Városi Könyvtár és Szabadidő Központ is a bányásznapra időzítette a „Múzeumok mindenkinek” című TÁMOP projekt harmadik családi

napjának programjait a parkerdei Bányászati Múzeumban. A rendezvény-sorozat kifejezetten a bányások életéről, küzdelmeiről, harcairól szólt, ezért az előadókat is olyan emberekből válogatták össze, akik maguk is kötődtek a bányászathoz. Szabó Jenőné a bányász asszonyok és bányászfeleségek nehéz sorsáról mesélt „Arcok a karbidlámpa fényében” címmel, Poór Andrásné a bányások mindennapjait, Marsi Antal pedig a bányászlámpák történetét eleve-nítette fel a hallgatóság számára.

Az előadások után zsíros kenyérrel kínálták a látogatókat, és gyermekeknek szóló kézműves foglalkozás következett. Horváth Károly a Bányász Himnusz történetéről bővítette a jelenlévők ismereteit, és aki még nem tudta, meg is tanulhatta a dalt. A családi nap keretében végül

bemutakoztak a város hagyományörző csoportjai. Horváth Károly a Bódéért Hagományörző Egyesületről, Blaskó Sándor a padragi Bányász Hagományörző Körrel, Oravecz Edit a padragi Bányász Kulturális Egyesületről, Marczona Ferenc a Bányász Hagományápoló Nyugdíjasklubról, Gerencsér Hilda pedig a Csingervölgyért Egyesületről mondott néhány szót.

15 órakor a Bányászati Múzeum udvarán az Ajka Városi Bányász Fúvószenekar közreműködésével emlékeztek meg az ajkai szénmedencében elhunytakról. A koszorúzási ünnepséget emléktábla-avatás követte. A Czekelius Günther (Bóday Gábor, 1897 - 1989) bányamérnök és Riethmüller Ármin (1834 - 1911), az ajkai szénbányászat megalapozója tiszteletére készült táblákról - amelyeket az épület belső falán helyeztek el - Horváth Károly és Blaskó Sándor rántotta le a leplet. Avató beszédében Győr Sándor elmondta, emléktábláik elhelyezése még csak a kezdete annak, hogy megtöltsék a múzeum falait hasonló emléktáblákkal.

A megemlékezés-sorozat a Hild parkban folytatódott, a társadalmi szervezetek és az önkormányzat képviselői Marton László: Bányások című szobránál elhelyezték az emlékezés virágait. Ezúttal a Bányász Hagományápoló Nyugdíjas Klub kórusa énekelt a Bányász Himnusz, amelynek szomorú sorait hamarosan az Agórán felállított színpadról hallhattuk újra az összevont kar előadásában, majd a Jó szerencsét Nyugdíjasklub énekkara, a Bányász Hagományápoló Nyugdíjas Klub énekkara, a Borostyán Bányász Férfikar, a Forrás Nőikar, a Padragi Bányász Férfikórus, végül pedig az Ajka-Padragkút Néptáncegyüttes szórakoztatta a közönséget.

A kulturális bemutatók után a Bányásokért Alapítvány elnöke ünnepélyes bejelentést tett: gratulált Blaskó Sándornak, a Padragi Bányász Hagományörző Kör elnökének, akinek a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete Művészeti Nívódíj Kitüntetés adományozott, és Schwartz Béla polgármesternek, aki Emléklapot és Ezüst Bányászgyűrűt kapott a bányász kulturális szervezetek támogatásáért és Ajka város bányász hagyományainak ápolásáért. A kitüntetések Oroszlányban, a 64. bányásznap országos, központi ünnepségén adták át számukra. Ezután Schwartz Béla polgár-

mester lépett a mikrofonhoz, mondott ünnepi beszédet.

- Amikor 139 évi bányászkodás után, 2004-ben, megszűnt az ajkai bányászat, sokan arra gondoltak, hogy néhány év múlva már úgy emlékezünk csak erre az időszakra, mint egy szép hős emlékre. De nem ez történt! Nemcsak emlék az ajkai bányászat időszakára. A 139 év nem múlt el nyomtalanul. Ma is működnek azok az egyesületek, zenekarok, kórusok, sportkörök, amelyek akkor keletkeztek, amikor itt még volt széntermelés. Amikor átépítettük a bányamúzeumot, amikor emléket állítottunk a Padragi Bánya elé, amikor megtervezünk az Ármin bányai földalatti kisvasutat, vagy amikor megemlékezünk a bányászalak-sok építésének évfordulójáról, akkor nem csak emlékezünk, hanem tovább építettük a várost. Ezért mondhatjuk, hogy az ajkai bányászat nem csak emlék, hanem ma is fontos városfejlesztési erő. Becsüljük meg ezt a kincset, tápláljuk, hogy fennmaradjon, és ápoljuk, hogy olyan tiszta és áttekinthető legyen, amilyennek megismerhettük! - kérte a szónok.

Az ezt követő koncert után külön busszal is fel lehetett jutni a Parkerdőbe, ahol a Csingervölgyért Egyesület szervezésében minden bányásznap alkalmából fáklás felvonulással emlékeznek meg elsősorban az 1909. január 14-én bekövetkezett súlyos bányaszerencsétlenség áldozatairól. Az egykori katasztrófa helyszínén is felszendült a Bányász Himnusz, és a fáklák fényében Gerencsér Hilda egy verssel emlékezett meg mindazokról, akik egy életen át dolgoztak a föld mélyében. A bányaszerencsétlenség történetét Gazdag György idézte fel.

Vasárnap délután a Civil Fórum Padragkútért Egyesület tartotta megemlékező és koszorúzó ünnepséget, Padragkúton, a Bányász Kegyeleti Parkban. A Borbála szobornál Szabóné Preininger Csilla mondott beszédet, majd a park kegyeleti részében avatták fel a Padragi Bányász Férfikórus új helyére átépített kopjafáját. Az ünnepi műsorban fellépett Bíróné Kelemen Irén, Papp Pirokska, a Jó szerencsét Nyugdíjas Klub tagjai, valamint a Jubilate Női Kar, a Padragi Bányász Férfikórus és Farkas András, a Liszt Ferenc Zeneakadémia operatanszakos hallgatója.

Zsohár Gabriella Eszter
(Fotó: Györkös)

Emlékezés Padragkúton

A 64. Bányásznap ünnepség hagyományosan a hajdani Padragi bánya bejáratánál felállított emlékmű megkoszorúzásával kezdődött, ahol Blaskó Sándor a Szakszervezet és a Kör elnöke tartott ünnepi beszédet. Megemlékezésében kiemelte, hogy a szén volt az ipari élet elindítója, ami megmozgatta a világot és az ipari haladás motorjává lett. A szén

tette lakhatóvá a földet, adott fényt a városoknak. A bányamunkások élete, egymásra utaltságuk, szolidaritásuk ma is példát mutat az utókornak.

„Mikor az ünnepnapon eljövünk ide az emlékműhöz, fejet hajtunk azon társaink emléke előtt, akiket itt vesztettünk el, s azoknak is akik az idő múltával már nem lehetnek itt közöttünk.”

Tíz éve, hogy Ajkán bezárták az utolsó aknákat is. Blaskó Sándor visszaidézte azt a szomorú pillanatot, amikor látta a megtört bányamunkások arcait az utolsó csille szén előtt, felidézte a bányász himnusz sorait, hogy nemcsak bányásznak halni, de élni is szép dolog! Ezekkel a szavakkal hívta a koszorúzáson megjelenteket a Padragkúti Művelődési házba az ünnepség folytatására.

Az ünnepélyes keretek között megrendezett és egy nagyszerű borjúpörkölt vacsorával megkoronázott ünnepségen jelentette be a tagságának az elnök, hogy az Padragi Bányász Hagományörző Kör Művészeti Nívódíj kitüntetését kapott a BDSZ Elnökségétől.

Ebből az alkalomból az idei ünnepségre és a vacsorára meghívtuk a tagság családtagjait is, valamint a Bódéi Hagományörző Egyesület és a Bányász Kulturális Egyesület képviselőit.

Tagságunk szinte hiánytalanul, mintegy 60 fővel jött el a közvetlen hangulatú, bensőséges taggyűlésre, ünnepségre és a munkatársakkal történő múltidéző beszélgetésre. Az ülésen a meghívott vendégekkel kibővült résztvevőket köszöntötte Schwartz Béla Ajka város polgármestere és Dorner László képviselő. A polgármester megköszönte a

tagságnak mind a mai napig tartó, máshol nem tapasztalható összefogását és a hagyományörzés terén tett erőfeszítéseit. Büszkén vállalt közösséget a bányászokkal azon apropóból, hogy az ajkai bányász szakszervezetek és egyesületek egybehangzó javaslatára megkapta a BDSZ elnökétől a bányász emlékgűrűt. Az oldott hangulatú együttlét során örömmel mutatta meg és adta körbe kézről kézre mindenkinek a szétszedhető és összerakható bányászkalapácsos ezüstgyűrűt, amihez ezúttal is gratulálunk!

A városi bányásznap ünnepség 6-án a bányászati múzeumban koszorúzással folytatódott, ahol felavatására került

Riethmüller Ármin és Czekelius Günther egykor bányavezetők arcképdomborműve. Az emlékezés falának megvalósítását a Padragi Bányász Hagományörzők kezdeményezték, a Bódéért Hagományörző Egyesület és a Bakonyi Bányász Hagományörző Egyesület nyújtott hozzá anyagi segítséget. Délután a bányász klubok és egyesületek adtak kultúrműsort, majd a város polgármesterének ünnepi köszöntőjét a vendég művészek műsora zárta.

Este a parkerdőben az 1909-es bányaszerencsétlenség áldozataira fáklás felvonulással emlékeztek meg a résztvevők.

Paksa Jenőné
Fotó: Györkös József

A múltba nézve és előre tekintve

Megyei bányásznapi Salgótarjában

A hagyományos bányásznapi megemlékezést a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége Nógrád Megyei Képviselte nyitotta Salgótarjában. Székházában a munkabalesetben elhunyt dolgozóknak és a bányászoknak állított emlékhelyen koszorúkkal tisztelegtek az MSZOSZ és a bányászszakszervezet megyei képviselői, szakszervezeti tagjai. Salgótarján városrészében, Baglyasalján a helyi baráti kör rendezte a megemlékezést. Az első csendőrsortútz fiatal bányász áldozata Targos István, a 7 áldozatot követelő 1926-os Sára - lejtaknai baleset és a bányamunka valamennyi hőse előtt tették le koszorúikat a városi, a megyei önkormányzat, a pártok, a civil szervezetek képviselői.

Tisztelegéssel indult a 64. megyei

Tisztelet az elődöknek

bányásznapi megemlékezés is. Salgótarjában. A bányászati kiállítóhelyen a városi és a megyei önkormányzat, a bányászszakszervezet képviselői, egykori bányászok tették le a tisztelet virágait a Bányász szobra előtt. A város főterét betöltő, mintegy 800 ünneplőt - köztük a szomszédos Szlovákiából és a romániai Zsil völgyéből érzett vendégeket, - Rákos József, a Nógrádi Bányász Nyugdíjas Szakszervezeti Bizottság elnöke köszöntötte. Áttekintette a nógrádi szénbányászat 150 éves történetét, kiemelve a bányászat meghatározó szerepét a nagyüzemek létrejöttében, Salgótarján várossá emelkedésében. Tisztelettel emlékezett arra az 1200 megyei bányász hősrre, akik a bányában, a szénért való küzdelemben veszítették életüket. Emléküket Nógrád megye valamennyi bányásztelepülésen emlékhelyek, emléktáblák őrzik.

Székyné dr. Sztremi Melinda Salgótarján polgármestere beszédében azt hangsúlyozta, a város sokat köszönhet a szénbányászatnak. Ezért az utódok kötelessége az emlékezés, a tisztelet, a hagyományápolás, amelyre az önkormányzat is törekszik. Jó hírek mondta, a vágárképzés újraindítását Nógrád megyében is. Reményei szerint a jövő szólhat még új, modern alapokra épült bányászatról, bányászokról, tanbányákról, ahol a fiatalok elsajátíthatják a szakmát. Az újraindításhoz azonban az állam segítségére van szükség.

Rabi Ferenc, a Bánya-, Energia - és

Rabi Ferenc: A bányásközösségeket élteti a szakszervezet.

Demeter László az MSZOSZ Nógrád Megyei Képviselőtársának elnöke a tisztelet és emlékezés virágaival az emlékhelyen.

Remény az újrakezdésre

Ipari Dolgozók Szakszervezetének elnöke a régmúltat idézte: a város határában füstölgő földet, amely a szén rejtette, bányák nyitását. A távoli országokból érkezett bányászok letelepedését és azt a munkakultúrát, az összefogás, az érdekvédelem igényét, amelyet magukkal hoztak. A felhalmozott tudás az európai szénbányászat tanműhelyévé tette Salgótarját. A bányászat modernizálta a várost, munkahelyeket, közösségeket teremtett, amelyek ma is léteznek, élteti, erősíti ezeket a településeken a bányászszakszervezet. A bányanyitást reménynek mondta a BDSZ elnöke. A föld most is szén rejt. Kibányászásukhoz azonban pénz kell, jelentős beruházások, bányák, erőművek, piac a szénnek,

és bányászok, szakképzés a fiataloknak. Mint mondta, él benne a remény.

Becsó Zsolt, Nógrád Megye Közgyűlésének elnöke, országgyűlési képviselő a szakma elismerését hangsúlyozta. Majd azokat a juttatásokat sorolta, - munkalehetőség, lakás, iskola, kórház, többek között - amelyet a bánya adott munkásainak. Bányász közösségek jöttek létre, amelyek az összetartozást, egymás segítségét jelentették. Mert a csoda - mondta - nem a föld mélyében rejtőzött, hanem a bányászemberek lelkében.

Elismerések a munkáért

A köszöntőket elismerések átadása követte. A megyében nyolcvankilencen vannak, akik 50, 60, 65 éve hűséges tagjai a bányászok szakszervezetének. Az emlékkorsót és az emléklapot a megyei bányásznapi adták át a karancslapujtói Palicza Piroskának, aki 50, a bátonyterenyei Bóhm Gyulának, aki 60 és a salgótarjáni Lakatos Ferencnek, aki 65 éve tagja a szakszervezetnek.

Ezüstgyűrűvel és emléklappal ismerte el a BDSZ Elnöksége Pusztai Kornél, a vizslási alapszervezet elnöke és Páles Lajos nyugalmazott bányász kimagasló szakszervezeti tevékenységét.

A BDSZ Kongresszusi Ezüstérmét adta át Rabi Ferenc Rákos Józsefnek a bányászszakszervezetben végzett eredményes tevékenységéért, 80. születésnapja alkalmából.

A bányásznapi megemlékezés a Bányászhimnussal zárult. A rendezvényen Nógrád megye dalosai, hagyományörző csoportjai, kórusok népdalok, bányászdalok szép csokrával szórakoztatták az ünneplőket.

V. G.

Megemlékezés Sárísápon

A 64. Bányásznapi sárísápi programja 2014. szeptember 7-én 16 órakor, a temetőben felállított bányászemlékmű megkoszorúzásával kezdődött, ahol Kollár Károly polgármester mondott beszédet, majd a hősi halált halt bányászok emlékkövénél folytatódott a megemlékezés. Ezután a meghívottak a művelődési ház színháztermében, bensőséges ünnepségen vettek részt.

Meghallgatták Wágner Ferencnek, a Dorogi Bányász Szakszervezeti Szövetség elnökének ünnepi beszédét, majd Nánai Istvánnak, a helyi nyugdíjas alapszervezet elnökének közreműködésével, kitüntetések, szolgálati oklevelek átadására került sor. A program befejezésésképpen a Hevesi Sándor Szintársulat tagjai vidám bányászjeleneteket adtak elő. Az este közös vacsorával zárult.

Bányásznapi az egykori XX-as aknán

Gál Domonkosnak, a bányauzem utolsó vezetőjének ünnepi megemlékezése

Nagy öröm számunkra, hogy a két évvel ezelőtt indított hagyományteremtő esemény a XX-asi Bányásznapi, rangot kapott, beszélünk róla és már harmadik alkalommal köszönhetjük itt egymást. A célt tulajdonképpen már teljesítettük, hiszen találkoztunk, s ez a legfontosabb. Oroszlány várossá nyilvánításának 60. évfordulóján szükséges szóba hozni a város és a bányászat, azon belül is a bányauzemünk és a város kapcsolatát. A majki akna jellegzetességei, különös adottságai közül a legelső az, hogy Oroszlányban a leghosszabb ideig üzemelő termelőegység volt, nagyvenhárom esztendőn keresztül adta a medence legjobb minőségű szénét. A városban sokan vélekedtek úgy, hogy majd akkor hozatom ki az illetményeszenet, ha megindul a XX-as. Legközelebb volt a városhoz és igazán nem jelentett problémát gyalog műszakra jönni. Legjobban megőrizte a medence közepén lévő aknák sajátosságait, üzemszervezését, termelési technológiáját, szállítási rendszerét. A medence közepén üzemelő XVI-os, XXIII-as aknákhöz képest a bányaveszélyek (tűz, metán, víz) fokozott mértékben jelentkeztek és ezek kezelésében a bányász, iparos és műszaki gárda egyformán helytállt. A bányabezárás lehetővé tette az oroszlányi bányászatot megőrzítő múzeum létrehozását. Azt, hogy a XX-as akna nem csak egy munkahely volt, hanem egy közösségformáló műhely – hiszen családok, generációk dolgoztak

együtt – az bizonyítja, hogy szívesen gondolunk vissza azokra az időkre, amikor itt töltöttünk. Szívesen találkozunk a munkatársainkkal, és az első hívó szóra, aki tehetta eljött. Érdekes, hogy azok kezdték szervezni a találkozóinkat, akik a XX-as aknai munkahely után másik munkahely létkörét, az ottani munkakapcsolatokat is megismerték. Volt és van összehasonlításuk és éppen nekik köszönhető, hogy a XX-asiaknak, a Bányásznapi városi és céges rendezvényei mellett van egy plusz találkozójuk, ahol nem kell törni a fejünket azon, hogy ezt az arcot vajon honnan ismerem, mint ahogy az a városban néha előfordul. Valódi ünnep az, amikor felelevenítve a munkával, szórakozással együtt töltött időt, érzelmileg feltöltődünk. Még akkor is, ha egy-egy eseményre nem egyformán emlékezünk. Kíváncsi, hogy ez a mai nap is szolgálja a hagyomány gazdagodását, színesebbé tételét, hiszen jövőre lesz tizenöt éve, hogy a termelés befejeződött a majki aknán, s ha lehet, még tartalmasabb programmal szeretnénk megünnepeelni.

Gondoljunk azokra, akik munkavégzés során veszítették életüket, s egy néma főhajrással helyezzük el a tisztelet és emlékezés koszorúit a nevüket feltüntető márványtáblák alá. Ezt követően az első találkozásunk emléket őrző tábla megkoszorúzásával fejezzük ki tiszteletünket, a már nem élő XX-asi munkatársaink iránt. Jó szerencsét!

Csilletozás Móron

Grell Károlyt, a Mór-Pusztavámi Bányász Nyugdíjas Szakszervezet elnökét, szeptember 2-án, a beszámoló és vezetőegválasztó alapszervezeti taggyűlésen újították meg a tisztségében, újabb öt évre kapott bizalmat a tagságtól. A helyi bányásznapi ünnepség nyitórendezvényén beszélgettünk.

- Milyen múltat tekint vissza ez a mai rendezvény?

- Móron a bányász hagyományok ápolásához köthető események olyan 25-26 évvel ezelőtti, megemlékezések – kezd a választ Károly. - Aztán huszonkét év után újra sikerült, a városvezetéssel egyeztetve, az akkori bányásznapi megemlékezéseket feleleveníteni. Ez a csilletozás verseny, ami most következik, az idei bányásznapi ünnepségsorozat része.

- De ezzel nincs vége?

- Természetesen nincs Tulajdonképpen ez indítja a programot. Délután koszorúzunk a bányász emlékkőnél, utána kulturális rendezvény lesz a Lambert kastély barokk parkjában. Azt követően pedig megrendezzük a hatodik éve már szintén hagyománnyá vált bálunkat.

- Az mennyire inspirált benneteket, hogy a szomszédban, Oroszlányban, szintén lesz csilletozás verseny?

- Természetesen inspirált, bár ennek komoly hagyományai Tatabányán van-

nak, Oroszlányban is csak második alkalommal rendezik meg ezt a sporteseményt, amely színesíti a programokat. Gondolkodtunk a vezetőségen belül, hogy mivel lehetne úgy összefogni a csapatot, hogy látványos is legyen, de a benne résztvevők is élvezék, hogy ez egy jó móka. Aztán döntöttünk, s elkezdtük a megvalósítást. Külön köszönet illeti a márkushegyi kollégákat, akik készre tették nekünk a csillét.

- Ugye ez annyiban tér el egy hagyományos munkacsillétől, hogy gumike-rekei vannak?

- Igen, hiszen ha síneket is kellett volna lefektetni, az megnehezítette volna a dolgunkat. Így szabadon lehet tolni, kanyarodni vele, megfordulni, szóval ez egy speciális, direkt erre a célra készített mondhatom, hogy „sportcsille”.

- Van sikere a bányásznapi közönség előtt?

- A csilletozók is kedvelik. A tavalyi megmérettetésen volt tizenhat benevezett csapatunk. Annak sikerén felbuzdulva döntöttük el, hogy minden évben

megrendezzük a versenyt. Persze nem kell véresen komolyan venni, a résztvevők sokszor nincsenek azonos súlycsoportban, hiszen van csak nőkből álló csapatunk, és részt vesznek még jó erőben lévő bányász pártások is. Jönnek a környező településekről – az idén van két polgármester csapattag -, s jönnek Márkushegyről szintén. Vannak olyanok, akiknek semmi kötődése nincs a bányához, összeállnak alkalmi csapatok, barátok, ismerősök, kollégák, fiatalok, idősebbek. Vegyes a kép, így a teljesítmények sem hasonlíthatók össze. Ez egy szórakoztató kikapcsolódás, amit szeretnénk igazán kedvelt hagyománnyá alakítani.

- h -

Könnyűipari Szakmai Nap 2014.

A Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete (BDSZ), valamint a Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság (KÁPB) közös szervezésében negyedik alkalommal került megrendezésre 2013. június 4-én a Könnyűipari Szakmai Nap.

A rendezvény központi témái:

- A vállalat szociális, társadalmi, humán és környezettudatos felelőssége;
- A többségében nőket foglalkoztató ágazatokban a munkaadókat és a munkavállalókat érintő megváltozott törvények hatásai (Mt., Ptk., TB, Adó);
- A társadalmi párbeszéd helyzete, kívánatos irányai ágazati, munkahelyi fontossága, kollektív munkaügyi viták megelőzése, ebben a mediátor szerepe;
- A könnyűipari ágazatban a KÁPB munkáltatói és munkavállalói szervezetei által 2006. 11. 30-án megkötött „A magyarországi együttműködés alapelvei Charta” módosítása, továbbfejlesztése, az ágazatban az európai szintű szociális partnerek és azok tagjai között kötött európai „Viselkedési Kódex” aktualizálása alapján voltak.

A résztvevők körét - a szokásoknak megfelelően - a könnyűipari cégek munkáltatói és munkavállalói vezetői és képviselői, a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület (TMTE), illetve a Bőr- és Cipőipari Egyesülés (BCE) vezetői, szakértői, a KÁPB munkájában résztvevő partnerek, valamint a BDSZ vezetése alkották.

Rabi Ferenc, a BDSZ elnöke a résztvevők köszöntését követően nyitó beszédében leszögezte: a Könnyűipari Szakmai Nap évenkénti megrendezésének nem titkolt célja, hogy a megszerzett szakmai tudás bővüljön a könnyűiparban, növekedjen a foglalkoztatás, és konstruktív párbeszéd folyjék a munkavállalói és munkáltatói oldal között az Ágazati Párbeszéd Bizottságok rendszerében. Az elmúlt években javuló tendencia mutatkozott a ruhaipar helyzetében, amely elsősorban a megrendelések növekedésében nyilvánult meg. A növekvő igények kielégítésének képessége garancia lehet az iparág stabilizálódásának, az ipari megújulás lehetőségének. A fejlődéshez iparpolitika kell és a megfelelő iparpolitika kialakításához feltétlenül szükség van a szociális párbeszéd keretei között kialakult vélemények képviselőitől a kormányzati szervek előtt. Ahhoz pedig, hogy megszerezhető legyen a legszélesebb körű támogatás, környezetbarát technológiákra, korsze-

rűsítésre, fejlesztésekre, innovációra van szükség.

A megnyitót követően előadások, korreferátumok hangzottak el az alábbiak szerint:

- Elsőként Rampasek László, a fenntartható, megújuló energiák és technológiák szakértője, környezetvédelmi mérnök tartott előadást „A vállalat szociális, társadalmi, humán és környezettudatos felelőssége” címmel. Az élehető környezetről tartott ismertetőt, melyben kitért arra, hogy a szén, a kőolaj, a földgáz, mint ősi energiaforrások indították el azt a fejlődést, amelynek ma is tanúi vagyunk. Ezeknek az energiahordozóknak azonban jelentős szerepük van napjaink egyik fő környezeti hatásának kialakulásában, amely nem más, mint a klímaváltozás. A „csökkentett széndioxid kibocsátású gazdaság” iránti igény felmerülése vezetett a Kyotói Megállapodáshoz, majd az önkéntes és kiosztási rendszerhez. Előadásában kitért az ICC-re, azaz az International Carbon Cyclere. Ez nem más, mint egy minősítési rendszer, amely kifejezi, hogy az egyes márkák felelősséget éreznek és tesznek is a környezetért azzal, hogy felelősen állnak hozzá a környezethez, élenjárnak az alternatív energiák fejlesztésében, felhasználásában, megfelelnek az energiahatékonyság növelése támasztotta követelményeknek.

- Tarsoly Imréné, elektronikai, híradás- és műszeripar, villamos-gép és készülékgyártó szakmai bizottság ügyvivője, a Vasas szakértője, „A többségében nőket foglalkoztató ágazatokban a munkáltatókat és a munkavállalókat érintő megváltozott törvények hatásairól (Mt., Ptk., TB, Adó)” című előadásának főbb témái voltak:

- „Ma nőknek lenni a munkahelyen”
- bérek, járulékfizetés
- adózás és a gyermekek után járó kedvezmények

- a társadalombiztosítási járulékfizetés alapján és/vagy alanyi joggal járó (anyasági és egyéb) juttatások, szolgáltatások
- „2012.I.törvény a munka törvénykönyvéről” nőkre, a várandós és gyermeket nevelőkre szülőkre vonatkozó több szabályai
- Ptk.-Mt.-t érintő változás és a Ptk. negyedik könyve (családjog)
- az egyenlő bánásmód követelménye (2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről)
- GYED, GYES valamint GYET folyósítását követően foglalkoztatott munkavállalók után érvényesíthető adókedvezmény
- három- és többgyermekesek foglalkoztatási kedvezményeinek kiterjesztése (2014.január 1-től)
- családi kedvezmény (SZJA tv. 29/A. §)
- társadalombiztosítás – nők nyugdíja 40 éves szolgálati idővel (2010.évi CLXX. törvény)
- társadalombiztosítás – nők 40 évnél kevesebb munkaviszonnal.

- Dr. Gulyás Kálmán, a Szociális és Munkaügyi Minisztérium államtitkára, a Munkaügyi Közvetítő és Döntőbírói Szolgálat alapítója és első igazgatója „A társadalmi párbeszéd helyzete, kívánatos irányai ágazati, munkahelyi fontossága, kollektív munkaügyi viták megelőzése, rendezése, ebben a mediátor szerepe” címmel tartotta meg előadását. Kifejtette, hogy napjainkra jelentős mértékben megváltozott az érdekegyeztetés rendszere. Korábban tripartit módon működő Országos Érdekegyeztető Tanácsnak (OÉT) jelentős szerepe és komoly társadalmi legitimációja volt, mintegy húsz éves működése alatt. Az ezt az intézményt felváltó Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács (NGTT) már csak bipartit módon működik és összetétele kódozza a meg egyezés tartós hiányát. A 2012-től hatályos Munka Törvénykönyvébe már beépültek a konfliktuskezelő intézkedések: békéltetés, közvetítés, döntőbíráskodás. Az OÉT hozta létre a Munkaügyi Közvetítői és Döntőbírói Szolgálatot (MKDSZ), ezt mindenki elfogadta, mert hármas kötődésben jött létre, és ez függetlenséget, semlegességet biztosított az MKDSZ-nek. A kollektív munkaügyi viták rendezése során a közvetítés, a mediáció igénybevétele idő- és költségkétónyabb, mint bármely bírósági út.
- Tomor János, a KÁPB munkáltatói oldalának- és Keleti Tamás, a KÁPB munkavállalói oldalának társelnöke „A könnyűipari ágazatban a munkáltatói és munkavállalói szervezetek által 2006. november 30-án megkötött „A magyarországi együttműködés alapelvei Charta” módosítása, tovább-

fejlesztése, az ágazatban az európai szintű szociális partnerek és azok tagjai között kötött európai „Viselkedési Kódex” aktualizálása témájáról” tartott tájékoztatót. Tomor János előadásában először NAV és a KSH adatokra támaszkodva a könnyűipari ágazatban bekövetkezett változásokat mutatta be. Ezt követően beszélt a KÁPB keretei között 2006-ban megkötött a Magatartás Kódexről. Ennek tartalma jórészt igazodik az EU szintű szociális partnerek között is érvényben lévő EU szintű Magatartás Kódexekhez. A megállapodás főbb pontjai:

- A kényszermunka tiltása,
- Egyesületek/szövetségek szabadsága, joguk a tárgyalásokra,
- A gyermekmunka tiltása,
- Diszkriminációmentes foglalkoztatás.

Az IndustriAll kezdeményezését követően a jelenleg is érvényben lévő megállapodások tartalmának megtartása mellett további kiegészítésekkel szándékoznak azokat bővíteni, mivel az aláírás óta eltelt időben a globalizált versenypiac változásai magukkal vonják a Magatartás Kódex korszerűsítését, a valósághoz való igazítását.

A szociális partnerek felismerték, hogy ezeket a dokumentumokat mind hazai, mind nemzetközi szinten aktualizálni kell.

Keleti Tamás kifejtette, hogy nemzeti szinten mindenképpen szükséges az aktualizálás. A cél a munkavállalók munkahelyi foglalkoztatásának, a cégek jövedelemteremtő képességének, versenyképességének megtartása, lehetséges fokozása. A Charta ugyan nem ágazati kollektív szerződés, de olyan jelentős megállapodás az ágazatban, amelyet más terület nem tud felmutatni.

A rendezvény záróeseményeként elismerések átadására került sor, melylyel a könnyűipari szakszervezeti alapszervezetek tisztségviselőinek tevékenységét jutalmazták. Ennek keretében

- A Bőripari Tagozat részéről Sulyokné Krusán Rozália, az EAGLE OTTAWA Hungária dolgozója,
- A Textilipari Tagozat részéről Wéber Józsefné, a Tolnatek dolgozója.
- A Ruházati Tagozat részéről Újvári Bertalanné. A Berwin Ruhagyár, Vásárosnamény dolgozója részesült elismerésben.

A szakmai napot levezette és moderálta Varga Éva a BDSZ alelnöke, a Ruhaipari Tagozat vezetője, aki zárószavában megköszönte az előadók munkáját, valamint a résztvevők érdeklődését.

Cs. J.

Borsodi bányászok Nógrádban

Már az első találkozón eldöntötték, hogy folytatják. A bányászok állták a szavukat. Hetedik esztendeje, hogy évente találkoznak, egyszer Nógrádban, máskor meg Borsodban. A múlt évben a nógrádiak jártak Kazincbarcikon. Most a nyár elején Nógrád következett.

Rákos József, a bányászszakszervezet Nógrád megyei bizottságának elnöke Salgótarjánban köszöntötte a Borsodi Bányászok Területi Tagozatának elnökét Kovács Istvánt és a 13 alapszervezet 2600 tagjának képviselőit. Azt hangsúlyozta, hogy az évek során a bányász nyugdíjasok érdekeinek képviseléséről, védelméről, a szervezeti élet dolgairól, gondjairól összegyűlt tapasztalatok kölcsönös cseréje mellett, szép és tartós baráti kapcsolatok is szövődtek a bányász nyugdíjasok között. A találkozások bizonyosságai annak, hogy jól érzik magukat együtt.

Kovács István meg arról beszélt, ha látogatába készül, nem csak ünneplőbe öltözik, a lelkét is „felöltözteti.” Hiszen olyan emberekkel találkozik, akik kedvesek, fontosak számára. Kezdetben volt, hogy felvetődött: éltessék e tovább ezt a kapcsolatot. A válasz egyértelmű: a barátságra épülő együttműködés addig él, amíg a nógrádiak fel nem bontják.

Az gyorsan kiderült, egyik félnek sincs szándéka erre. Túlságosan sokáig kötődtek a bányákhoz, a bányamunkához, hasonló munkahelyi, tapasztalatokkal, életkörülményekkel mentek nyugdíjba, amikor bezárták mögöttük a bányákat. Olykor-olykor felötlik bennük, mi lenne, ha újraindítanák a bányaüzemet? De a valóság megálljt parancsol gondolataiknak. A bányanyitás mindig is sok pénzbe került. Az egykori bányászok fölött elszálltak az évek, s a bányászképzés sem megy egyik napról a másikra. Ha mégis történné valami, a munkában szerzett tapasztalataikat szívésen átadnák a fiataloknak.

„Magas szinten” - 600 méterre a tengerszint fölött - Szilváskőn folytatódott a baráti eszmecsere.

Ami viszont mélyművelésű bányák nélkül is él, az a bányászok szakszer-

vezete. Él, de nem gond nélkül, A tagok többsége az idős korosztályhoz

tartozik. Az utánpótlás nem megy könnyen. Nógrádban az elmúlt évben 113 új tagot vettek fel az alapszervezetek. Borsodban az új tagok száma valamivel több, 123 volt. A tagozat szervezetei vezetőinek többsége több mint 70 éves. De munkáját tisztességgel ellátja valamennyi.

Délután aztán a városhoz közeli, festői szépségű Szilváskőn folytatódott a kötetlen, baráti beszélgetés.

Néhány nap múlva levél érkezett Kazincbarcikáról Salgótarjánba, a bányászszakszervezet Nógrád megyei bizottságához. Kovács István köszönte meg a baráti fogadtatást, a hasznos beszélgetések sorát a társak nevében is. Mint írta: Most is bebizonyosodott, hogy az azonos gondokkal, azonos feladatokkal és azonos elkötelezettséggel rendelkező szervezetek tagjai előtt nincs akadály, megtalálják a közös hangot. A jó szándékú baráti beszélgetés sok mindent kárpótol. Szilárd elhatározásunk, hogy folytatjuk ezt a nemes hagyományt. Ennek reményében készülünk a jövő évi találkozóra.

Beszélgetés Eichardt Jánossal, az Oroszlányi Bányász Nyugdíjas Szakszervezet újraavasztott elnökével

Ez év május végén tartotta – a november 13-14-én sorra kerülő BDSZ kongresszust megelőző, felmenő rendszerű alapszervezeti választások részeként – az oroszlányi nyugdíjas szervezet, beszámoló és választó taggyűlését. Eichardt Jánossal – bő negyedével a megválasztása után – az elmúlt öt évben végzett szakszervezeti munkáról, eredményekről és hiányosságokról, a helyi bányász érdekvédelem mindennapjairól beszélgettünk.

Nyilvánvaló, hogy egy érdekképviselő nem függetlenítheti magát a társadalomban zajló eseményektől – mondja János arra a kérdésre, hogy mi befolyásolta az elmúlt választási ciklus helyi érdekérvényesítő munkáját. – A törvénykezés, a kormányzat hozzáállása a szakszervezethez, a munkavállalókat és a nyugdíjasokat egyaránt sújtó döntések megszabják az érdekvédelem irányát. Az általános, lakosságra mért terheket éppúgy meg-sínyli a tagságunk, mint a rokkant nyugdíjak, bányásznyugdíjak járadék-ká alakítása, a nyugdíjba vonulás kedvezményének a megvonása és hosszan sorolhatnám még mi minden nehezítette az életünket, s az érdekvédelmi tevékenységünket. Ezekre a szakszervezetnek reagálnia kell, fel kell lépnie ellene. A BDSZ ez irányú akcióiba a részvételünkkel kapcsolódunk be.

- *Milyen rendezvényeken vettek részt?*

- Tavaly volt a BDSZ és a Bányamunkás centenáriuma. A központi rendezvényen túl számtalan helyi esemény volt, kiemelem közülük a Családi Napot, melynek lebonyolításában tevékeny részt vállaltunk. Ugyancsak ide tartozik a csillelő verseny, vagy a „vájáriskolában” megrendezett kiállításunk az OBEDSZ múltjáról.

- *Egy szervezet erejét, érdekérvényesítő képességét a tagsága adja.*

- A nyugdíjas szakszervezeti tagok száma folyamatosan csökken nálunk is. Legfontosabb feladatunk, hogy ezt a fogyást megállítsuk, sőt a tagság létszámát növeljük. Példa is van arra, hogy befogadtunk olyanokat, akik nem a bányászattól kerültek nyugdíjba. Nyitott szervezet vagyunk, nem zárjuk el a lehetőséget senki elől, ha soraink közé akar lépni.

- *Milyen az együttműködések a környékbeli, ugyancsak bányász nyugdíjas alapszervezetekkel?*

- Példamutató. A móri-pusztavámi, illetve a vértessomlói nyugdíjas szervezetekkel nem csak kulturális és szabadidős programokban működünk együtt, hanem közös vezetőségi üléseket tartunk, meghívjuk a települések polgármestereit, a VÉRT, a bányászszakszervezet vezetőit, tájékoztatókat hallgatunk meg, s mód nyílik ilyenkor a vélemények kicserélésére is.

- *Az életszínvonal csökkenése hogyan jelentkezik helyi szinten?*

- A fogadónapokon emelkedik azok száma, akik segélyért jönnek, de a bizalmiak is egyre gyakrabban fordulnak tagjaik segélyezése ügyében a vezetőséghez. Sajnos az anyagi lehetőségeink korlátozottak, a kérelmezők sokkal többet vannak, mint amennyi segélyt ki tudunk osztani. Az elmúlt öt év átlagában a tagdíj negyvenkét százalékát fordítottuk a nehéz élethelyzetbe került tagjaink megsegítésére, ami azért nem kevés.

- *Hogyan működik nálatok a bizalmi rendszer?*

- A bizalmiak nagyon sokat tesznek a tagjainkért. Nélkülük nem lennének mozgósíthatók. Eredményeinkben az ő munkájuk nélkülözhetetlen. Jelenleg huszonkilenc bizalmink van, persze van fluktuáció is, de nagy figyelmet fordítunk a pótlásukra. Itt szövegek arról, hogy a Bizalmi Testület rendszeresen ülésezik, ahol megbeszéljük az aktuá-

lis teendőket, tájékoztatást adunk, s kapunk a tagságot érintő legfontosabb témákról.

- *A vezetőség is újraavasztásra került.*

- Igen. A vezetőség létszáma stabilizálódott, tagjai több éve végzik munkájukat. Ez is garancia arra, hogy az érdekvédelmi tevékenységünk folyamatos.

- *Hogyan alakul a képviselőtestület a felsőbb szakszervezeti testületekben?*

- Jelen vagyunk az OBEDSZ testületeiben és aktívan kivesszük a részünket a munkából. Két taggal vagyunk jelen a BDSZ országos tanácsában és ugyancsak két fővel a BDSZ nyugdíjas választmányában. Egy emberünk van a Nyugdíjas Választmány intéző bizottságában. Ezek a tagjaink jól képviselik választott tisztségeikben nyugdíjasaink érdekeit.

- *A nyugdíjasoknál kiemelt jelentősége van a pihenésnek, az üdülésnek.*

- A tagjaink legnagyobb üdültetője a Vértesi Erőmű volt, jó ideig. Nyugdíjasaink igénybe vehették Komáromot, Siófokot, Balatongyörököt, Balatonalmádit és még néhány üdült, viszonylag megfizethető áron. Ezek a lehetőségek, Siófok és Balatongyörök kivételével, megszűntek, ezért új lehetőségek után kellett nézni. A könnyűipari szakszervezetekkel történt egyesülés után megnőtt a BDSZ üdülőinek száma, amit tagjaink kedvező áron vehetnek igénybe Igalon, Agárdon, Hajdúszoboszlón, Balatongyörökön. Meglehetősen kevesen éltek ezzel a lehetőséggel, valószínűleg, mert nem tudtak róla. Üdülési ajánlatunk kizárólag formában volt, az üdülőkért kért és kapott kedvező árlista alapján. Az üdülési szokások megváltozása és az anyagi helyzet romlása hozta magával, hogy az érdeklődés fokozatosan csökkent. A kettő-négy napos pihenések felé tolódott el az üdülési szokás, de nem elhanyagolható, hogy az interneten rövid idő alatt lehet találni kedvező ajánlatokat. Gondot jelent az is, hogy január, februárban még nincs kialakult árlistájuk az üdülőknek.

- *A felsoroltakon kívül milyen lehetőségekkel számolhattok még?*

- Meg kell említeni a VÉRT „Bányászok üdüléséért” alapítványt. Tudvalevő, hogy az alapítvány valamilyen oknál fogva az alapítástól kezdve „Csipkerózsika álmát” aludta. Az elmúlt évben az alapítványt új vezetés működteti. Ígéretet kaptunk a kuratórium elnökétől, hogy tájékoztatnak min-

ket arról, milyen feltételekkel lehet a közeljövőben igénybe venni az alapítvány szolgáltatásait. Ezen kívül belépünk az „Életet az éveknek” szövetségbe, ahonnan nagyon kedvező meleg vizes többnapos ajánlatokat kapunk. Tisztában vagyunk azzal, hogy a jövőben az üdülési lehetőségeinket jobban kell népszerűsíteni, azért, hogy a tagjaink körül azok is el tudják érni az üdült, akik rosszabb anyagi helyzetbe vannak.

- *Milyen mértékben használjátok ki a sikondai szanatórium nyújtotta lehetőségeket?*

- 2010-ben 206 fő, 2011-ben 188 fő, 2012-ben 174 fő, 2013-ban 152 fő vette igénybe Oroszlányból a szanatórium egészségügyi szolgáltatásait.

- *A nyugdíjasok körében igen kedvelt a kirándulás.*

- Kirándulásszervezőink évente kettő-tizenhat kirándulást szerveznek elsősorban gyógyvizes helyekre, de mivel igény van rá, táncos rendezvényeket is beiktatnak. Az éves kirándulásokon átlagban háromszázhetven fő vett részt, de megfigyelhető, hogy általában ezek törzstagok. Kialakult egy mag, melyet bővíteni, szélesíteni kellene, ehhez szükséges a bizalmiak aktív segítsége is. Tagjaink az év elején megkapják a kirándulások tervét, van idejük, lehetőségük eldönteni, hogy melyiket válasszák. A szervezők bővítették a lehetőségeket, mert tavaly megszervezték egy háromnapos szilvasváradi kirándulást, mely a résztvevők szerint nagyon jól sikerült, de hasonlóan jól sikerültek az Erdélybe szervezett utak is. Nagyobb érdeklődés az egy napos kirándulásoknál a közeli helyekre van, mert az üzemanyag és a fürdőbelépők árai évről-évre növekednek. A következő években is folytatni kívánjuk a kirándulások szervezését, de nagyobb nyilvánosságot kell adni az utaknak.

- *Elkezdtek egy újabb választási ciklust. Mire számítotok?*

- A külső körülményeket illetően nem rózsásak a kilátások. Igyekezzünk, mint vezetőség, a határainkon belül, s a lehetőségeinkhez mérten a legjobb feltételeket biztosítani ahhoz, hogy nyugdíjasaink érdekei ne sérüljenek, s a működésünkhöz szükséges kondíciók ne romoljanak. Ha a következő öt évben sikerül a jelenlegi szintet tartani, vagy azon némileg javítani, már elégedettek lehetnénk. De a szakszervezeti vezető - aki komolyan veszi a tagsága érdekeinek védelmét – soha nem dőlhet elégedetten hátra.

- hip -

Élénk szervezeti élet

Az 1912 - es esztendő még Nagy János értékelte, aki több mint egy évtizeden át vezette a bányászszakszervezet nagybányai alapszervezetét. Egészségi állapota azonban lemondásra kényszerítette. Elnöknek - 2013 elején - az akkori alelnököt, Miliczki Ferencet választották. Nagy János tevékenységét pedig tiszteletbeli elnöki ranggal ismerték el. Segítő támogatására most is számítanak.

Az elmúlt évi munkát már Miliczki Ferenc összegezte. Rendszeresek voltak a szakszervezeti bizottság kibővített ülései, amelyeken többek között olyan kérdésekről döntöttek, ki legyen az a 8 leginkább rászoruló, s hogyan osszák el közöttük a 80 ezer forint szociális segélyt. A szociális érzékenység megnyilvánulása az is, hogy közel 140 ezer forintot gyűjtöttek a megyei bányász alapítványba, a társak támogatására. A bányásznap megemlékezést a Fekete Gyémánt hagyományörző együttesel szervezték, rendezték, ahol Nagy Majdon József, Bátortereny polgármestere köszöntötte a résztvevőket. Megemlékeztek a 100 éves bányászszakszervezetről, a jubiláló Bányamunkásról. S mint minden esztendőben tisztelegtek Borbála, a bányászok védőszentje emléke előtt.

A beszámolót követően többnyire a bányászatot, a bányász alapszervezeteket szorító gondokról esett szó. Szóvá tették a tagok az egyre nehezebb életkörülményeket, a bányászat, a bányamunka, a bányásképzés lehetőségeinek hiányát, a kapcsolat erősítését a helyi önkormányzattal.

Rákos József, a bányászszakszervezet megyei bizottságának elnöke az alapszervezeti és a megyei tisztújításról, bányásznap rendezvényekről

tájékoztatta a résztvevőket. Elismeréssel szólt a nagybányai alapszervezet tevékenységéről. Szükségesnek mondta azonban a tagszervezést, s ebben a bizalmiak fokozott szerepét, amelyhez anyagi alapot is teremtett az országos elnökség.

Rabi Ferenc a Bánya-, az Energia és Ipari Dolgozók Szakszervezetének elnöke tájékoztatójában azt hangsúlyozta, a szakszervezet ma is akcióképess. Tárgyal, megállapodik a kormánnyal, de ha szükséges határozottabban lép fel, demonstrál az aktív dolgozók, a nyugdíjasok érdekeinek érvényesítéséért. Majd arról szólt építkezni kell, új tagokkal erősíteni a szakszervezetet. Mint mondotta, az őszi kongresszusok célja a szakszervezeteket összefogó Magyar Szakszervezeti Szövetség létrehozása. Egy erős ipari szakszervezetért, új munkahelyekért, a nyugdíjak biztonságáért, az emberek biztonságos mindennapi megélhetéséért.

Az alapszervezet elnökének Miliczki Ferencet, alelnökének pedig Ripsz Ferencet választotta a küldött-értekezlet. Az októberben sorra kerülő megyei küldöttértekezleten Miliczki Ferenc, Ripsz Ferenc, Böhm Gyuláné, Sáfrány József, Balogh Sándor, Nagy János és Vályi Károly képviseli az alapszervezetet.

Rabi Ferenc: A cél egy erős ipari szakszervezet létrehozása.

Nyugdíjas találkozó Szekszárdon

ahová várhatóan kb. 200-300 dolgozó vesznek majd fel.

Jelenleg naponta 3800 - 3900 darab bórondót gyártanak.

Horváth Lászlóné nyugdíjas alapszervezeti titkár elmondta, hogy a

koszorúztak, üdültek, segélyeztek, elismerték két nyugdíjasuknak a szakszervezetben végzett tevékenységét, női tagozatban a megye részéről részt vett a titkár, majlisoztak a városligetben, karácsonyi ünnepséget tartottak, pécsi nyugdíjas találkozón vettek részt.

Egyszóval aktív életet élnek nyugdíjasként is!

Köszöntöttem én is a tagokat, átadtam a BDSZ vezetésének üdvözlét és jókívánságait, átadtam továbbá a szakszervezet üdülési ajánlatát és a sikondai bányászati szanatóriummal kötött megállapodásunkat, melyre máris volt érdeklődés. Gratuláltam a hűséges szakszervezeti tagoknak, akiknek a helyszínén át lett adva az 50-60 éves korszak is.

Cseh Zsuzsanna beszélt a szakszervezetben zajló változásokról, majd üzemlátogatásra mentünk és egy finom vegyes pörkölt vacsora elfogyasztása után érzékeny búcsút vettünk a kollegáktól.

L. K.

Ismét egy jó hangulatú zenekari találkozó!

2014. augusztus 23. szombat. Az évszakhoz képest hűvös, borongós reggelre ébredtek Sajószentpéter lakosai. Kémlelték az eget, imádkoztak, hogy legalább délutánra kiderüljön, és ha rövid időre is, de szűnjön meg az égi áldás. Így volt ezzel az a hat fúvószenekar mintegy 180 zenésze és a három művészeti csoport valamennyi tagja, akik arra készültek, hogy megtartsák a Bányász Fúvószenekarok Országos találkozóját.

Az égiek - mintha meghallották volna a fohászokat - kedveztek a szervezőknek, fellépőknek, mert, a 17 órai megnyitóra még a Nap is elő-előbukant, rácsodálkozva a színvonalas kezdetre.

Az Országos Találkozó nyitórendezvényét az időjárás nem befolyásolta, így a Novák Géza nyugdíjas bányász fafaragó művész kiállítása a Kulturális és Sportközpontban zökkenőmentesen lezajlott. A művész életútját, a fa, mint megmunkálható anyag iránti vonzalmát, elért eredményeit Sajó Attila igazgató úr méltatta. A kiállítás egyébként is magas színvonalát csak növelte a Sajógyöngye Népdalkör élvezetes, bányászdalokban bővelkedő előadása. Jó ötlet volt a szervezők részéről, hogy a Kultúrintézményből a zenekari találkozó megnyitóját áthelyezték a városközpont egyik kedvelt, tágas, de a közvetlen forgalom elől elzárt terére. Pontban 17 órakor vette kezdetét a

közös koncert, melyet a mazsorett és táncsoportok előadásai színesítettek.

A megnyitót az Ernőd Brass Fúvószenekar, illetve a Miskolc-Perecesi Bányász Fúvószenekar előadása zárta, táncegyüttesek közreműködésével.

A környék bányász lakta települései sem maradtak ki az élményből, hisz' 18 óra 30 perctől Parasznyán az Oroszlányi és a Salgótarjáni, Berentén pedig a Gyöngyösi és a Sárisápi együttesek adtak izelítőt tudásukból.

Augusztus 24.-én, vasárnap már az ébredés is vidámabb lehetett, az előző napi fáradalmak ellenére, mert az időjárás is kedvezőbbre fordult. Ennek bizonyára örültek a Sajólászlófalvai, Kurityáni, Edelényi lakosok, mert a találkozón résztvevő zenekarok ezeken a helyszíneken adtak műsort.

Az Országos találkozó a Miskolc-Tapolcai összevont zenekari koncerttel zárult.

A résztvevő együttesek, a szervezők köszönetet mondanak mindazoknak, akik munkájukkal hozzájárultak a rendezvény sikeréhez, mindenek előtt, a támogatóknak: Nemzeti Kulturális Alap B.D.SZ. Bányász Kulturális Alapítvány, Bánya- Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete, Sajószentpéter Város Önkormányzata.

A résztvevők egyhangú állásfoglalása, „JÖVŐRE UGYANITT, VELETEK!”

Kovács István

Családi Nap, Márkushegy, 2014,

Az égiek különös figyelmet fordítanak az oroszlányi szakszervezeti rendezvények időjárására, mert az idei Családi Nap egét is – mely hagyományosan a pusztavámi szabadidő központban került megrendezésre – messze elkerülték a felhők. Szép napos idő segítette a kapcsolódást, az időjárás nem múlt semmi. A résztvevők sokaságát az idén is gazdag program várta. A szervezők a tradíciókhoz híven – arra törekedtek, hogy minimálisra szorítsák le a hivatalos ceremóniákat, s minél nagyobb teret kapjanak a szabadon választott szórakozási lehetőségek.

A gyermekeket, a múlt évben jól bevált játékok várták, akik éltek is az ingyen kapott lehetőséggel. (Az OBEDSZ az idén is kifizette a játékok üzemeltetőit, így a fiatal korosztály szabadon vehette igénybe az ugrálóvárat, a dodzsemet, a körhintát és a többi.)

A családi napnak volt hivatalos megnyitója is, melyet Lisztmayer János a helyi szakszervezet elnöke

nyitott meg, majd Rabi Ferenc, a BDSZ elnöke tartott rövid beszédet, melyben kihangsúlyozta a családi ren-

dezvény jelentőségét, az esemény hagyomány-jelleget, amellyel gazdagítják a szakszervezeti események sorát. Szólt a VÉRT helyzetéről, a márkushegyi bányauzem bezárásáról, elmondta, hogy a BDSZ tevékeny szerepet játszott abban, hogy a bezárást késleltesse, amire a szakszervezeti fellépés, a tárgyalások nélkül már jóval korábban sor került volna. Végül jó szórakozást kívánt a folyamatosan érkező résztvevőknek.

Az immár szintén hagyományosnak tekinthető főzőverseny is teljes sikerrel zárult, a lelkes zsűri minden ételt győztesnek nyilvánított, hiszen az ételek kifogástalanok, izletesek voltak.

A színpadon egymást követték a műsorszámok, kórus, népi tánc, s egészen az estébe nyúló könnyűzenei program.

Ismét bebizonyosodott, hogy a jó idő és a jó programok sok embert vonzanak, akik erre a kis időre kikapcsolódhatnak mindennapi gondjaikból és jól érezhetik magukat egymás társaságában.

Köszönet a rendezőknek, köszönet az OBEDSZ vezetésének és aktivistáinak!

- h -

Múzeumok éjszakája Várpalotán

Szórakozhattak, érdekesekeket láthattak, értékes történeti ismertetőket hallhattak, akik ellátogattak Várpalotán, a Múzeumok éjszakáján, a gr. Sztáray Antal Bányászattörténeti Gyűjteménynek otthont adó Thury várba.

- A gyűjteményt – a helyi szénbányászat 100 éves évfordulójára alapította- a Várpalotai Szénbányák Vállalat, 1976-ban. Feladatául meghatározta, hogy állítson emléket az elmúlt száz év történetének, műszaki, gazdasági, kulturális eredményeinek és olyan személyeknek, akik jelentős szerepet töltöttek be a helyi bányászkodás alakításában, de azoknak is, akik részesei voltak ezen időszak formálásának.

A gyűjteményt lelkes műszaki dolgozók, a várpalotai gyűjtők és hagyomány-ápolók csoportja hozta létre, kezdte bevezetőjében, köszöntőjében Petrovics László, az esemény egyik szervezője, a kiállítótér első helyiségében. Itt látható és fekete márványtáblán olvasható, a bányászszerecsétlenségben elhunytak névjegyzéke. Továbbá a terem kiemelkedő képzőművészeti alkotása, id. Szabó István Kossuth –díjas szobrászművész, Két generáció c. 2 méteres, kétalakos kompozíciója, mely érzékelteti az ősi szakma kultúráját, gazdag hagyományait.

Ebből a tiszteletből táplálkozva és az utókorra is példát adható hagyomány-ápolást gondozó civilszervezetek összefogásával került meghirdetésre a 2014. évi egyéjszakás kaland.

A program összeállítói bányászattörténeti előadásokkal, interaktív programokkal, tárlatvezetéssel, zamatos bányászszendvicssel kedveskedtek és fogadták a szép számú érdeklődőket.

A rendhagyó program érdekessége, hogy első alkalommal, a helyi civilszervezetek összefogásával valósult meg.

A szervezésben, rendezésben részt váltak az alábbi egyesületek: a Bányászthagyományok Ápolásáért Egyesület, a Városszépítő és – védő Egyesület, a Várpalotai Bányász Nyugdíjas Szakszervezet és Klub valamint a Rákóczi-telepi Baráti Kör Egyesület önkéntesei, vezetői.

Akik hozzájutottak, a Fidelio - ingyenes - 2014/14. különszáma, 102-103 oldalán olvashatták az országos rendezvénysorozat összeállítását. Akik nem, azok részére ez úton is közreadjuk.

Tárlatvezetések a Bányászattörténeti

Gyűjtemény helyszínén:

A várpalotai bányászat 120 évéről: Einreinhof Attila; Kimagasló, műszaki fejlesztési tevékenység Várpalotán: Dr. Buzási István; A helyi bányáskultúra és közművelődés történetéből: Petrovics László; Bányász sportélet Várpalotán: Szabó Béla és Hargittai László; Bányászaneidoták, humoros történetek: Dr. Buzási István, előadásaival kerültek bemutatásra.

Az előadások és látnivalók közepette az érdeklődők megismerkedhettek a bányászvisellel, munkaruházzal és egyenruhával. Az önkéntes hölgyek pedig hagymás és paprikás zsíros kenyérrel kínálták az izletes eleséget, emlékeztetve az egykori bányászszendvicse.

A vállalkozó szelleműek pedig: a látótakról, hallottakról és a gyűjteményről - a városszépítők csoportja gondozásában összeállított - szellemi totót böngészheték és válaszolhattak meg. A helyszínen, helytörténeti bányásköteteket bemutatása mellett, vásárlási lehetőséget is biztosítottak a rendezők, szervezők.

A rendezvény befejezéséig a hangulatos és rendhagyó eseményre az éjszaka folyamán mintegy 300 látogató érkezett. Elégedetten és elismerően mondott zárót, megköszönve az önkéntesek munkáját, Dr. Buzási István egyesületi elnök.

A rendezvény támogatója a Thury – Vár Nonprofit Kft volt.

Petrovics László
ny. tanár

Elnöki gratuláció

Nemzeti Fejlesztési Minisztérium

Seszták Miklós miniszter úr

Tisztelt Miniszter Úr!

A Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete nevében gratulálók Önnek miniszteri kinevezéséhez.

Munkájához kívánok sok erőt, egészséget és reményeim szerint az ásványi nyersanyag hasznosítása, a bányászatban a foglalkoztatás bővítése ügyében is eredményes együttműködést.

Bízom benne, hogy a növekvő gazdaság a hazai kitermelő ipárra is támaszkodik, hozzájárulva miniszteri megbízatásának sikeréhez, melyhez szociális partnerségünket felajánlom.

Budapest, 2014. június 6.

Jó szerencsét!

Rabi Ferenc
a BDSZ elnöke

Rabi Ferenc elnök úr részére

Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete

Tisztelt Elnök Úr!

Gratuláló sorait köszönnettel vettem.

A Kormány tagjaként, nemzeti fejlesztési miniszterként a köz javát szolgálni meg-tisztelő, ugyanakkor kihívást jelentő feladat számomra.

Az előttem álló időszakban célnak tekintem, hogy az eddigi eredményekre, erős alapokra építve tovább folytassam a nemzeti vagyont gyarapítást, segítsem az ország újraiparosítását és egy új szerkezetű gazdaság kiépítését. Az állampolgárok és vállalkozások mindennapjait alapjaiban érintő felelősségi területeken, úgy, mint az energetika vagy a közlekedés, a még nagyobb biztonságot, a további fejlődést jelentő eredmények elérésére töreksem.

Hiszek abban, hogy kis lépésekkel, a jövő érdekében történő állhatatos munkával nagyot tehetünk nemzetünk gyarapodása, az ország megerősödése érdekében.

Számítok mindazok együttműködésére, akik e célokat elképzeléseimet magukénak tudva támogatják.

Budapest, 2014. július

Üdvözléssel:

Dr. Seszták Miklós
miniszter

Újraiparosítás – vājárutánpótlás

A külszíni és a mélybányászati törekvések sora lelhető fel – ezeket erőteljes környezetvédelmi ellenállás kíséri, ugyanakkor érdemi szükséglet a hasznosítható közhénvagyon kitermelése és az energiasztratégia céljainak megfelelő kezelése. A kormány tágabban értelmezhető újraiparosítási politikájába beleértendő lenne a bányászat fejlesztése is, amely pl. foglalkoztatáspolitikai oldalról tekintve hosszú távú jelentőségű egyes területekre. Itt a multiplikátor-hatást emeljük ki. A bányavidékeken máig élő igyekezet a bányászat újakezdése - ez számos kérdést vet fel. Elsődlegesen a termelhető szén tartós felhasználását illetően – hol, milyen formában történhet meg? Végletes vélemények fogalmazódnak – az erőművek hatékonyság-növelése ellenére a felhasználók inkább a gázza alakítás felé hajlanak, ez helyi, magas technikai rendszerrel történő „bányászatot” jelenthet, ebben kevésbé körvonalazható a sokakban ma is uralkodó hagyományos vājármunka-tartalom. Mindehhez olyan emberi-erőforrás háttér szükséges, amely nemcsak önmagában egy hagyományos értelmű „vājár” szakemberben testesül meg, hanem a ma elvárásait ismerő, ismereteit rugalmasan felhasználó, többirányú ismeretekkel rendelkező bányász - szakemberben testesül meg.

A hagyományos felnőtt bányászoktatás a bányamunka szakmává emelése (1937) után lett elméleti-gyakorlati képzési időhöz, képesítő vizsgához kötve. A bányász törzsmunkásság megteremtését szolgálta az 1949-től bevezetett iskolarendszerű alap- és középfokú bányász-képzések sora (elektro-lakatos, geológus, mélyfűró, vājár – hogy csak ezeket említjük), ezek a kilencvenes években eltűntek a szakmaválaszték sorából. A bányászati képesítések többsége felnőttképzésben, részben más elnevezések és szakmacsoportok keretében volt elsajátítható.

Hosszú éveken át sajátos döntéshozódás, értelmezés kísért a bányászat

ügyét, míg nem a kormány energiasztratégiája és az iskolai vājárképzés újraindítás-határozata (a Kormány 1870/2013 (XI.22.) sz.) a hazai bányászat jövőjével kapcsolatos feladatokról utat nyit a szakemberképzés újjászervezésére.

A BDSZ fennállásától a szakmakultúra fenntartásán túl korszakosan a képzési szükségletekre is orientáltan kísért és kíséri figyelemmel a bányászati képzés lehetőségeit. Részt vesz a képzéssel kapcsolatos eszmecseréken, mindvégig figyelemmel a megnövekedett feladatok szakszerű ellátásához szükséges emberi erőforrás felkészítésére, a biztonságos munkavégzésre és a foglalkoztatás fenntartására.

A kormányintézkedés országos következményei között tartjuk számon, hogy bányászati klaszterek alakultak (Borsod, Komló, 2013), megalakult a Bányászati Együttműködési Fórum, Borsodban és Komlón, Tatabányán meg Várpalotán intenzív tananyagkészítés, szervezés történik a vājárképzés érdekében. A sokféle és szövevényes kezdeményezés a területek újraiparosításának lehetőségét optimistán kezeli – a kormány felhatalmazása birtokában a képzésre jogot szerző képző szervezeteknek (iskoláknak) élni szükséges a lehetőséggel, már portfóliójuk bővítése érdekében is. Az eddigi kezdeményezések az önkormányzatok felelős, gazdaságfejlesztő, munkahelyteremtő igyekezetét is tükrözik, mert az együttműködésre számos vállalkozás szerveződött.

A már elkezdett vagy szüneteltetett, esetleges tervezett bányászat a képzést kettős helyzetbe hozza. Egyrészt aktuálisan azonnal szükség van utánpótlásra és képzésre, másrészt a távlatos bányászat-hoz a képzés stratégiai értékű. Ehhez mérten fogalmazódnak meg a képzők feladatai – és ez is indokolja a kettős szakmai képzés (pl. vājár-kőműves, vājár – ács - állványozó, vājár- gépkezelő, stb.) megszervezését. Ez nem egyszerű feladat

– a tanulók felkészültsége, motivációja korábban sem volt optimális – ma a duális képzésben még célorientáltabb képzés-szervezéssel és tartalmi felkészültséggel közelíthetünk a hatékony képzéshez. Ott, ahol már folyamatos a bányászati tevékenység, a vājár szakma oktatása történhet, a gyakorlat tényleges körülmények között folyhat (Borsod). A második szakmát időben és tartalomban arányosan, kompendium keretében tanul(hat)ják. Ahol távlatos vagy szünetelő bányászat történik (Mecsek), ott részben a gyakorlati foglalkoztatás esetlegességére tekintettel a vājár szakma kerülhet kompendiumba, a közvetlen elhelyezkedést biztosító szakma kerül alapképzésre (ács-állványozó-vājár). Bármely bányászati képzést tekintjük, alapvető feltétel a szakma bányászati gyakorlása. Olyan teljes vertikumú gyakorlatra, mint korábban a tanbánya rendszerben lehetőség volt, ma kevésbé számíthatunk. Mindenesetre a bányászati képzés iskolarendszerben történő újraindítása alkalmom a szakmakultúra területi továbbéltesére, a hagyományos és más bányászati technológiák bevezetésére az oktatásba, képzésbe.

A magyar közvélemény energiával kapcsolatos ismeretei rendkívül egyenetlenek és a végletek között mozognak. Egy kutatás nyomán (2014- Greenpeace-Szonda Ipsos) a kérdezettek 87 %-a a megújuló energiákat részesíti előnybe, csupán a 3% értékeli a fosszilis energiákat. Ez érzékelhető a szakmaválasztásban is. A szén európai reneszánsza körvonalazódik ugyan, de korántsem meghatározó. A bányászati képzés azonban nem függhet a végletes ítéletektől, a megoldásra változatos lehetőségek állnak rendelkezésre. Nemzeti érdek a bányászattal együtt alakuló emberi-erőforrás háttér alakítása, amit a rendelkezésre álló szakértelem, a területi fejlődésben érdekelt önkormányzatok és az energiasztratégia kedvezően befolyásol.

dr. Krisztián Béla

Vājárképzés újakezdve – Komló, 2014

A tapasztalati úton szerzett ismeretek elismeréseként vājárra előléptetés évszázados szokását váltotta fel 1937-től a vājárfoglalkozás tanfolyamhoz, képesítő vizsgához kötött szakmává történő elismerése. A csak felnőtt tanfolyamok mellé 1949-től szerveződött meg az iskolarendszerbe illesztett vājárképzés, 1949 és 1994 között az évente egyeneten létszámú iskolarendszerű vājár- és bányaelektrolakatos képzésben 23 551 fő szerzett szakképesítést.

Komlón 1949-ben kezdődött meg az ipari tanuló- majd szakmunkásképzés két (egy általános /145.számú/ és egy szakirányú /207. számú/ iskolában. Ez utóbbiban 67 tanuló iratkozott be,

közülük 11-en vállalták a vājár szakmát. Az iskolákat később összevonták, az iskola egy időben kizárólag vājárokat képzett majd a gazdasági struktúraváltás, a bányászat fokozatos leépülésével eltűnt vājárigény miatt szakmai-pedagógiai felkészültségével más szakmák képzésével szolgálta a terület szakember ellátását.

A hazai és a mecseki szénvagyon nemzetgazdasági értéke, a hazai energiapolitika kormányprogramba foglalt alakítása megnyitotta távlatokat a szénbányászat területi újakezdésére. Évek óta több helyt szerveződik akció bányák újraindításáért, az ifjúsági képzés megindításáért, több helyt alakultak bányászklaszterek az ipari kama-

rák együttműködésében.

A kimunkált szervezet és tananyag birtokában a komlói Kökönyösi Oktatási Központ szakiskolájában 2014. szeptember 1-én ünnepélyes tanévnyitón indították újra az ifjúsági vājárképzést.

Ebben az évben 12 tanuló kezd meg tanulmányait. Húsz év telt el az utolsó komlói vājárképzéstől (1994). Az évtizedek alatt remények és tervek születtek – az újakezdés következetes komlói képviselője és a bányász szakma szakértő együttműködése tette lehetővé az újraiparosításhoz is kapcsolódó bányász-képzés újakezdését, a Jó szerencsét! jegyében.

K.B.

✂ Dr. Kovács József ✂ 1937-2014

Mély megdöbbenéssel fogadtuk a hírt: dr. Kovács József, a BDSZ egykori ellenőrző főorvosa, kollégánk és barátunk, mindnyájunk „dokija”, itt hagyott minket.

Egy Komárom megyei kis településen született, és élt egyetemi tanulmányainak megkezdéséig. Itt ismerkedett meg az emberek megélhetését jelentő kemény fizikai munkával, mely felnőtt kori elhivatottságát is megalapozta. Itt sejtett fel benne talán először az az emberek iránt érzett felelősség, melyet végül is az ő orvosi hivatás felé fordította érdeklődését.

A budapesti Orvostudományi Egyetemen diplomázott, 1962-ben, summa cum laude kitüntetéssel, majd évekig tanársegédként dolgozott a Kardiológiai Intézetben.

Pályája során körzeti orvosként, nagy tapasztalatokra tett szert a betegellátásban, a balesetet szenvedettek mentőszolgálatá során, megismerve a magyar egészségügy ellátórendszer stukturáját, társadalmi gyakorlatát.

A SZOT Társadalombiztosítási Főigazgatóság Egészségügyi Főosztályára kerülve 1975-ben került kapcsolatba a bányászat munka és üzemegészségügyi rendszerével, kapott feladatokat a fejlesztésekre.

1984-ben a BDSZ állományába került. Munkáját a bányauzemegészségügy szervezetének kiépítésére helyezve, a szakszervezet politikai támogatásával, a vállalatok erőforrásainak bevonásával, sikeresen oldotta meg.

A Bányauzem-egészségügyi Szolgálat az alapellátáson, a járóbeteg-ellátáson túl, szakorvosi ellátást is biztosított a vállalat dolgozóinak (fogászat, reumatológia, sebészet, nőgyógyászat) a szakrendeléseken keresztül.

A bányavállalatok szinte kivétel nélkül saját fenntartású üdülőket építettek, melynek felügyeletét a leányfalusi gyermeküdülőlével együtt, a BDSZ ellenőrző főorvosa látta el.

Munkásságához kapcsolódik a hévízi bányász gyógy- és szanatóriumi üdülő fejlesztése, a sikondai szanatórium fejlesztése, a jósvafői gyógy-terápiás szanatórium létesítése, szakmai ellenőrzése. A balatonfüredi Szív- és érrendszeri Állami Egészségügyi Rehabilitációs Intézetébe történő beutalási kontingens biztosítása is az ő érdeme.

Komoly erőfeszítésekkel sikerült elérnie, hogy a bányauzem-egészségügyben dolgozó orvosok és szakdolgozók színjárandóságban és hűségjutalomban részesüljenek.

A bányászat tervszerű termelés-csökkentése és korszerűsítése során életbe lépő szociális és munkajogi szabályok, rendelkezések, kimunkálásában meghatározó szerepet vállalt.

Nyugállományba vonulását, 1998-at követően, haláláig tagja volt és rendszeresen részt vett a Magyar Tudományos Akadémia Bányászati és Ergonómiai Tudományos Tanács munkájában, ahol nemzetközi tapasztalatokat is szerevezve, aktív részese volt a meghatározott idejű földalatti szolgálati időhöz rendelt bányász nyugdíj és rehabilitációs ellátások szabályainak, feltételeinek kidolgozásában.

Kollégáival, a bányászatban dolgozókkal közvetlen, megértő és segítő viszonyt ápol.

A bányamunkások eredményes gyógy-ellátása, kórházi, klinikai ellátása, beutalása, annak volt köszönhető, hogy az egészségügyi kormányzattal, az állami kórházakkal, klinikákkal élő kapcsolatban állt.

Szakmai ars poeticájának tekintetével, hogy a bányamunka az emberi szervezetet ért nehéz fizikai munka és egészségre különös ártalmas hatások csökkenjenek, és kivédésére, megelőzésére minden lehetőséget és forrást igénybe kell venni.

Nagy figyelmet fordított a mindenkori tudományos, technikai, társadalmi változásokra, valamint a jogrendszer, továbbá a nemzetközi tapasztalatok hasznosítására.

Szakmai életútja során rendszerek voltak a bányauzemi kollokviumok tudományos értekezések.

A bányászatban végzett hosszú, érdemes és eredményes munkája elismerésével nem halmozta el az élet. 1981-ben a Munka Erdemrend Bronz Fokozatát, 1987-ben Kiváló Orvos kitüntetést kapott, és kétszer részesült Kiváló Bányász kitüntetésben.

A bányászszakma, a szakszervezet, dr. Kovács Józsefre, mint a szakmai egészségügy öröke, az egységes bányaeegészségügy megteremtésének rendíthetetlen őrzőjére fog emlékezni.

Hagyatéka arra kötelezi a szakmát, hogy a jövőben is őrizze meg és fejlessze a bányaeegészségügyet, a bányászatban elért eredményeket, védje meg, őrizze meg a munkások egészségét, segítse elő egyéni boldogulását, és azok, akik ezért tesznek az egészségügyben, kapjanak méltó elismerést.

Kedves Jóska! A bányászok köszöntésével kívánunk neked utolsó Jó szerencsét!

Nyugodj békében!

Emléktábla a szakiskola falán

Újraindult a bányász-képzés Nógrádban

„Nagybátonyban 65 évvel ezelőtt indult a bányaiipari szakmunkásképzés, 1949 - 1989 között 2195 vājár és 329 bányaelektro - lakatos végzett ezekben az épületekben.”

Ezek a sorok azon a szénfekete márványtáblán olvashatók, amelyet Bátonyterenyén, a Fáy András Szakképző Iskola és Kollégium falán, a bányaiipari szakmunkásképzés indulásának 65. évfordulója alkalmából avattak szeptember elején. Gembiczki Ferenc, a szakiskola igazgatója ünnepi köszöntőjében az elmúlt évtizedek történéseit idézte. Azt többek között, hogy a 46 tanuló, akik az ország különböző részéből verbuválódtak sokoldalú, jó képzést kaptak. Szavai nem maradtak viszonzatlanok. Tóth Imre, szuhai nyugdíjas vājár arról beszélt, elsőként a szorospataki bányában hasznosította a bátonyi vājárképző iskolában tanultakat. Munkásévei

alatt több bányát is megjárt, vājárként, csapatvezetőként, bányamentőként egyaránt jól hasznosította a szakiskolában tanultakat.

Rákó József, a bányászszakszervezet Nógrád megyei bizottsága elnökének beszéde a bányászokdás megyei történetéről szólt. S arról, hogy a vājártanulók a bányát jól ismerő, gyakorlott bányászoktól sajátították el a gyakorlati munkát. Szükség volt a munkáskezekre, hiszen a fejlődő ipar, a lakosság, szénigénye egyre nőtt, amelyet ki kellett elégíteni.

Becsó Zsolt, Nógrád Megye Közgyűlésének elnöke, országgyűlési képviselő mondandójában kiemelte : Nógrád településeit a bányá, a szén indította el a fejlődés útján. Mintegy 130 települést érintett fénykorában a bányászat és 13 - 14 ezer embernek adott munkát. Most, hogy újraindul a bányász-

képzés reményét fejezte ki, eljöhét az az idő, amikor a bányászat gazdagabbá teszi Nógrádot.

Avatóbeszédet Jászai Sándor, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal elnöke mondott. Emlékeztetett arra, hogy a bányá mennyi mindent adott dolgozóinak, a bányász lakta településeknek. Mint mondotta, úgy tűnik, vannak biztató jelek, van kormányzati szándék a szénbányák újraindítására, az energiafüggőség mérséklése jegyében, a gazdaság követelményrendszerének megfelelően. Újra kell „termelni” a szaktudást is, A szándékot örökíti meg az emléktábla avatás.

Ezt követően az emlékezés hervadhatatlan koszorúi, virágai lepték el az emléktábla falát.

A rendezvényt a Bátonyterenyi Lokálpatrióták Társasága és a Fáy András Szakképző Iskola és Kollégium

**Bányászok tisztelegtek az emléktábla előtt.
Közük Tóth Imre /jobb szélén / az egykori vājártanuló**

szervezte. A rendezvény után a lokálpatrióták társasága megtartotta soron következő összejövetelét. Kövesi Tibor elnök Kasó Attila bányászati miniszteri biztost és Simon Tibor salgótarjáni tankerület

igazgatót köszöntötte, akik szakmai előadást tartottak a nógrádi bányászat lehetőségeiről és a 25 év után újjáéledő vājárképzésről.

A családi bányából megőrzött jó hangulat

A volt „huszasiak” harmadik találkozója

Mike István (M. I.) 1980-ban, tanulóként kezdte, a majki bányában. 1983-ban végzett a vágáriskolában és ugyanide került vissza, fizikai munkásként, elővájásra. 1986-ban kezdte a bányaiipari technikumot, s amikor elvégezte ugyancsak a XX-ason folytatta, s itt dolgozott egészen 2000-ig, a bánya bezárásáig. A bezárás után átkerült Márkushegyre, majd 2003-ban nyugdíjba vonult.

Babér Zoltán (B. Z.) gépészeti vezetőként dolgozott a XX-as bányaiüzemben. Az egyetem elvégzése után, ahol ugyan vegyi gépész diplomát szerzett, de mivel a céghez tanulmányi szerződés kötötte, ide került vissza. 1981-ben kezdte a munkát. Újra kellett tanulnia a bányagépek ismeretét, hiszen azokkal az egyetemen konkrétan nem volt dolga. Műszaki ügyintézőként kezdte, majd művezetőként, főművezetőként folytatta. 1994-ben lett gépészeti vezető. A bánya bezárása után Márkushegyre került át, ahol szintén gépészeti vezetői beosztást kapott. 2006-tól már, mint nyugdíjas dolgozott, majd 2009-től vonult ténylegesen nyugállományba.

Bányamunkás (B. M.): Mi motiválta a találkozó gondolatát?

B. Z.: Az életünk jelentős része itt telt el ebben az üzemben. Erős a kötődésünk a helyhez, a kollégákhoz. Három éve gondoltunk először arra, hogy Bányásznap környékén össze kellene hozni a régi csapatot. Nem voltunk megelégedve azzal, hogy Oroszlány ugyan bányászváros, de a megemlékezések tartalma, érzelmi töltése már korántsem a régi. Tenni akartunk azért, hogy ez pozitívan változzon. Így is késésben vagyunk, hiszen sajnos sokan közülünk már nincsenek köztünk. Azik még élnek, ez is bizonyítja, hogy milyen összetartó kollektíva voltunk, nagy örömmel és egyre szaporodó létszámban vesznek részt az összejövetelünkön.

B. M.: Ez hányadik találkozó pontosan?

B. Z.: Ez a harmadik. Már most készülünk a negyedikre, aminek a különösségét az adja, hogy jövőre lesz tizenöt éve, hogy bezárt a bányaiüzem. Azért évről

évre fejlődünk, s nemcsak létszámban, hanem például abban is, hogy az idén már büfénk is van, tehát lesz meleg étel. Apró lépésekkel jutunk előre.

M. I.: Hogy a rendezvényünk hová fejlődik, az attól is függ, hogy Oroszlány városa milyen perspektívában gondolkodik ezt a területet illetően. Ezt a környéket, akár nevezhetjük a város tüdejének is, olyan jó itt a levegő. Ha a város vezetése jobban bevonja a Bányásznap rendezvények sorába ezt a területet, akkor a mi találkozóink is nagyobb rangot kapnak, több anyagi támogatást, s akár idegenforgalmi látványosság, vagy program lehet ez a kezdeményezésünk. A bánya tizenöt éves bezárását célzó megemlékezés lehet a kezdete egyfajta integrációs folyamatnak. Ahogy Zoli is mondta, szeretnénk jövőre nagyszabású rendezvényt összehozni.

B. M.: Ha nem lenne itt a bányászati múzeum, nem is lehetne megrendezni a találkozót, hiszen a környéken nincs erre alkalmas épület.

M. I.: Ez így igaz. Három éve a múzeum vezetését kértük meg, hogy segítsenek nekünk helyszínt adni.

B. Z.: Ezúton is szeretnénk megköszönni Bircher Erzsébet igazgató asszonynak, a Soproni Bányamúzeum vezetőjének, hogy nem gördített akadályt az elé, hogy ezt az eseményt, itt megszervezhessük. Nehéz lenne úgy bármit is csinálnunk a múzeum területén, hogy a „huszasiak” bejöhetnek, a többi meg kívülről nézi, hogy mi épp rendezvényt tartunk. Voltak dilemmáink, hogy lehet-e ezt így csinálni? Aztán, valamiképpen kompenzálva azt, hogy a múzeumnak erre az időre bevételkiesése keletkezik, mindig gyűjtést rendezünk. Az első alkalommal úgy húszezer forint körüli összeg jött össze, tavaly ötvenezer, amit a múzeumnak jegybevételeként adtunk át. Az idén a múzeum vezetője azt kérte, hogy mivel az anyagi lehetőségeik igen korlátosak, az idén vegyünk nekik egy sövénynyírót. A jegybevétel talán nem annyi mintha mindenki jegyet venne, de ha ezt az utat járják, akkor meg kevesebben jönnének el. Adománként szívesebben adja a nyugdíjas bányász a pénzét, mint ha belépőre kellene költenie.

B. M.: Mondjuk egy büfé üzemeltetésével nem növelhető a bevétel?

B. Z.: A múzeum nonprofit szervezet, mi meg, segítőként egyáltalán nem vagyunk abban a jogi helyzetben, hogy ilyen megoldással éljünk. A kitelepült büfésünk a városban is büfét vezet, tehát neki megvannak a jogosultságai ahhoz, hogy itt tevékenykedjen. Egyébként neki is megvannak a bányász kötődései.

M. I.: Mindenki jól jár a bevételt illetően. A múzeum forgalmánál mi nagyobb összeget adunk támogatásként, még ha jegyet nem is veszünk.

B. Z.: Az ötvenezer forint az száz fő belépője, egy normál hétvégén biztos, hogy nem fordul meg itt ennyi múzeumlátogató.

M. I.: Ha már az anyagiakról beszélünk. Azt ne felejtjük el, hogy a kezdeteknél nagyon sok támogatást kaptunk. Az emlékfá felállításánál, az emléktábla elkészítésénél, segített minket a márkushegyi bányaiüzem vezetése, a helyi szakszervezet, vagy éppen magánszemély, mint Gál Domonkos főmérnök úr, aki múzeumlalapító és ötletgazda is. Aki egyébként most is beszédet tart, Babér Zoli szintén. Új elemként alkalmazzuk most a tombolát. Mindenki kap egy számot, amivel részt vesz a sorsoláson. Ezzel a dolog játékos voltán túl az a célunk, hogy pontos létszámunk legyen a résztvevőkről.

B. Z.: Valóban ez a célunk. Eddig csak megbecsülni tudtuk a résztvevők számát.

M. I.: A koszorúzásról se feledkezzünk meg. A múzeum falán fenn van az emléktábla azok nevével, akik a bányamunka során veszítették életüket. Ezt minden évben megkoszorúzzuk. Az emlékfá mellett van egy emléktábla a XX-as bányaiüzem elhunyt dolgozóinak emlékére. Erre szintén minden alkalommal koszorú kerül.

B. Z.: Sajnos fogyunk. Mi lesz, ha már egy majki bányász se lesz? Ezért is tűztük célul, hogy ez idővel alakuljon át olyan találkozóvá, ahová mindenki eljöhet, akinek bármiféle kötődése van a bányászathoz. Már a mostani rendezvényt is úgy hirdettük meg a városi tévé-

ben, újságban, facebook oldalon, hogy bárkit szívesen látunk, aki eljön.

B. M.: Ezért lenne jó, ha ez a program beépülne a városi bányásznap rendezvények sorába. Ez finansziális szempontból is és a résztvevők számának a növelése szempontjából is hasznos lenne. Arról most nem is beszélek, ami a legfontosabb, hogy gazdagodna egy új elemmel a régi bányásztradícióinak köre.

B. Z.: Ehhez a város vezetőinek a hozzáállása alapvetően kellene, hogy megváltozzon. Amíg üzleti hirdetésként veszik csak fel a városi televízióban egy ilyen nonprofit rendezvény meghirdetését, addig nem várhatjuk el, hogy nagyobb figyelem vetül ránk. Tavaly még lakossági hirdetésként egy hétre ötezer forint volt, az idén üzleti hirdetésként egy napra négyezer hétszáz forint. Ez nem jó irány.

B. M.: A legfontosabb egy ilyen rendezvényben, hogy találkozzanak egymással a régi munkatársak. Ezen túl van valami konkrét programja is a rendezvénynek?

M. I.: Arra azért vigyázunk, hogy minél kevesebb legyen az úgymond hivatalos programelemek száma. Hiszen a hangsúly valóban a kötetlen együttléten, a beszélgetéseken van. De azért természetesen vannak állandó programpontok. Két órákon van egy beszéd, amit a főmérnök úr tart. Aztán következik a koszorúzás a múzeumi táblánál. Majd a majki bányászok emlékfájánál is koszorúznak. Ott lesz az adománygyűjtés is, ami néhány percet vesz igénybe, aztán a Bányászhimnusszal vége a hivatalos résznek. Utána még kisorsoljuk a tombolatárgyakat. Mindez körülbelül félórát vesz igénybe. Utána minden kötetlen.

B. Z.: Ami nagyon lényeges, sok olyan kollégát látunk, aki itt dolgozott és most van itt először a múzeumban. Tehát ez a találkozó arra is jó, hogy megmozgatja az embereket. Idehozza őket a régi helyre, ahol most egy múzeum működik, s itt láthatja azokat a tárgyakat, berendezéseket, amit talán ő is használt, amikor még dolgozott. Egyre többen vagyunk. A facebook oldalunkon, ahol alapvetően hirdetjük az eseményt, egyre többen jelzik vissza örömmel, hogy itt lesznek, eljönnek, találkozni akarnak a régi cimborákkal. Ez is igazolja azt a hitünket, hogy ez volt itt az oroszlányi szénmedence utolsó családi bányaiüzeme. Mindenki mindenkiről tudott mindent. Érdekelte a másik sorsa, ha segíteni kellett segített. Az utolsó időkben olyan nyolcvan – száz ember volt egy műszakban. Tényleg családi volt a hangulat. No, ezt a családi érzést már nem tudta átörökíteni a márkushegyi bánya. Ott már a kapcsolatok a csapatra korlátozódtak, nem az egész bányára.

M. I.: Itt működött az a rendszer, hogy volt egy aknavezetési stáb, volt egy középvezetői stáb, mind a villamos, mind a gépész, mind a bányász részről, voltak az iparosok, a bányászok és mindenkinek megvolt a maga szakmájában a tekintélye. Ha bárkinek problémája volt, nem ugrottak át középvezetők fölé, hogy na, most az aknafőmérnök, vagy az igazgató intézkedjen. Mindenkint megkérdezték. Volt számonkérés, következetesség, volt egy rendszer az egészben. Itt a lakatos, a bányász, a villanyszerelő a főmérnök, vagy bárki, ha üzemzavar volt összefogott. Ha az utcán találkoztunk, ott is megvolt ez a baráti, közvetlen kapocs.

B. Z.: Mindezt alátámasztja az, hogy ha kinézünk az ablakon, azt látjuk, hogy szaporodik a nép. A hivatalos kezdés még odébb van, de már ötven fő biztos itt van.

B. M.: Mennyi embert mozgat meg a rendezvény?

B. Z.: Az első alkalommal olyan hatvanan jöttek el. Az volt az első, még nem volt hagyománya, még nem voltak nekünk se tapasztalataink a szervezést illetően. Különben meg a városban esett az eső, jóllehet itt sütött a nap, de sok embert elijesztett az időjárás. Tavaly már száz-százharminc fő körüli volt a részvétel. A visszajelzések alapján az idén még többen leszünk.

M. I.: Nekem meggyőződése, hogy ha csak tizen jönnek ide ki, és jól érzik magukat egymás társaságában, már elmondhatjuk, hogy elértük a célunkat. De ma ennél jóval többen mondhatják ugyanezt.

B. M.: Köszönöm a beszélgetést!

- hip -

KÖNYVISMERTETÉS

FARKASLYUK 1914 - 2014

A farkaslyuki szénbányászat 100 évéről

A napokban jelent meg a 480 oldalas + DVD lemez „c. ., FARKASLYUK 1914 – 2014./ A farkaslyuki szénbányászat 100 évéről „c. könyv, melynek főszerkesztője Fürjes Judit volt. A szerkesztő bizottság tagjai: Gábor Dezső, Grédics Szilárd, Mikó Attila és ifj. Vass Tibor voltak, akik egyben az egyes fejezetek szerzői is.

A könyv felépítése:

PhD Nagy Lajos: Előszó. Grédics Szilárd: Farkaslyuk természeti adottságai, növény – és állatvilága. Mikó Attila: Farkaslyuk szénbányászata (ez a legnagyobb fejezet/p.: 17 – 154 /). Gábor Dezső: Farkaslyuk közigazgatása. Fürjes Judit: A farkaslyuki bányatelep kulturális élete. Fürjes Judit: Az óvoda története. Fürjes Judit: A farkaslyuki általános iskola krónikája. Ifj. Vass Tibor: Farkaslyuk sportélete.

Fürjes Judit: Visszaemlékezések. Felélesztett remények – bányanyitás.

Tanulmányok:

Alabán Péter: Demográfiai és társadalmi változások Farkaslyukon a rendszerváltozás után. Farkas Péter Barnabás: A farkaslyuki keménycserépgyártás története. Farkas Péter Barnabás: Mozaikok egy farkaslyuki bányászház történetéből. Sőregi Zoltán: Az internálótáborok gazdasági szerepe és elhelyezkedése a rabmunkálatás rendszerében. Bányászmemlékek és változás régi újságcikkekből, dokumentumokból.

Fotómelléklet. Támogatók jegyzéke.

A könyv felelős kiadója Farkaslyuk Község Önkormányzata. A szedés és tördelés a Garamond 91 Kft, a nyomás és kötés a debreceni Alföldi Nyomda dolgozóinak munkáját dicséri.

A könyv 5000 Ft + postaköltség /utánvétellel/ áron megrendelhető az alábbi címen: Farkaslyuk Község Önkormányzata, 3608 Farkaslyuk, Gyűrky Gyula u. 3.

Telefonon érdeklődni a rendeléssel kapcsolatban: Fürjes Judit 0630 990 5997 és Szőke András 0630 574 6685

Fontos megjegyezni, hogy a kiad-

vány teljes bevételét egy helyi mini bányászati gyűjtemény létrehozására fordítjuk. A könyv megvásárlása adománynak számít.

Dr. Horn János

Új könyv a bányászat ellenállóiról

2014. május 8-án jelent meg Dr. Horn János „EMLÉKEZ/Z/ÜNK az 1939 – 1945.évek bányász-ellenállóira” c. 79 oldalas könyve.

A könyv tartalomjegyzéke:

Ajánlás: Rabi Ferenc a Bánya-, Energia -, és Ipari Dolgozók Szakszervezetének elnöke.

Szerkesztői előszó: Dr. Horn János Emlékbeszédem a MEASZ-MÜOSZ-FIR Nemzetközi konferenciáján (2014.03.22). A pilonokról. A bányász-mártírok életútja. A túlélő bányászlenállók életútja. Döme Piroksa életrajza. Döme Piroksa levele Dr. Henri Laffite-nek. A Franciaországból kapott anyag. Dr. Henri Laffite könyvéről. Dr. Henri Laffite magyarországi látogatásáról megjelent sajtóanyag. Döme

Piroska könyvei. Galambos Futó Sándor könyve.

Tisztelt Olvasó!

A könyv megankiadásként jelent meg, kereskedelmi forgalomba nem kerül.

A könyv jelenleg az alábbi könyvtárakban található:

Budapest: Politikatörténeti Intézet, Budapest, Alkotmány u. 2.

Dorog: Könyvtár, Dorog, Otthon tér 1. Városi Könyvtár, Dorog, Bécsi út 42.

Miskolc. II. Rákóczi Ferenc Könyvtár, Miskolc, Görgy A. u. 11.

Miskolc Városi Könyvtár, Miskolc, Mindszent tér 2.

Pécs. Csorba Győző Könyvtár, Pécs, Universitas 2/a.

Salgótarján. Balassi Bálint Megyei Könyvtár, Salgótarján, Kassai sor 2. TEMI Könyvtár, Salgótarján, Munkásotthon tér 1

Tatabánya. József Attila Könyvtár, Tatabánya Fő tér 2. Városi Könyvtár, Tatabánya Népház u. 5.

Tapolca. Wess Könyvtár, Tapolca, Batthyányi u. 1.

Veszprém. Eötvös Könyvtár, Veszprém, Komakút u. 3. Városi Könyvtár, Veszprém, Dózsa Gy. u. 2.

Ülésezett a BDSZ országos tanácsa

2014. szeptember 16-án tartotta munkaterv szerinti ülését a BDSZ országos tanácsa. A testület, melynek első napirendi pontján – előadóként – részt vett Pataky Péter, a Magyar Szakszervezeti Szövetség (és az MSZOSZ) elnöke, az alábbi napirendi pontokat tárgyalta meg:

1/ Tájékoztató Az Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége és a Magyar Szakszervezeti Szövetség kongresszusainak előkészületeiről, valamint a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete XXXIV. Kongresszusának aktuális ügyeiről.

2./ Foglalkoztatási várakozások, a tagozatok és a cégek szakszervezeti képviselőinek helyzetértékelése alapján.

3./ A két OT ülés közötti események, aktualitások.

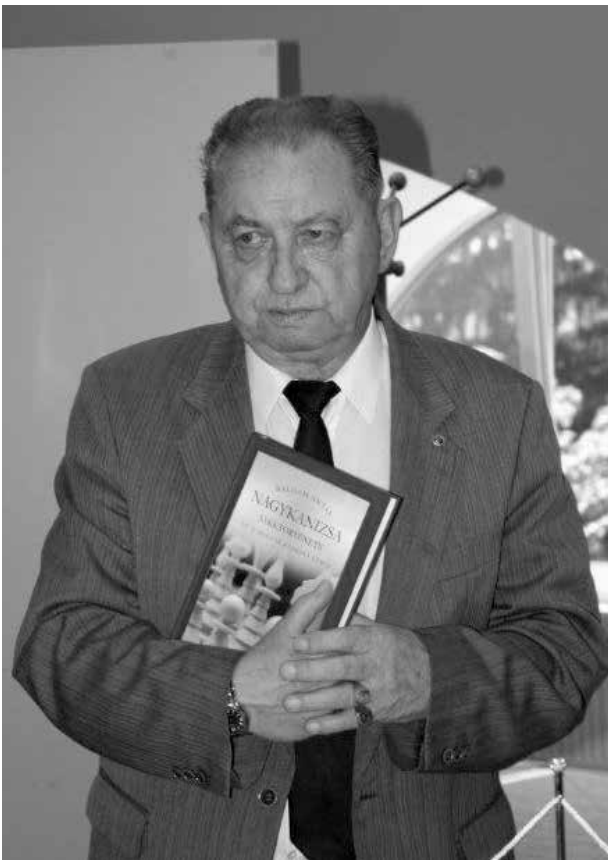
4./ Különfélék.

Könyv Nagykanizsa sakktörténetéről

Balogh Antal szaktársunk, a MOL Bányász Hírlap főszerkesztője életében egy nagyon jelentős esemény lebonyolítására került sor Nagykanizsán, a Halis István Városi Könyvtár nagytermében 2014. május 23-án délután 13:30 órai kezdettel. A Nagykanizsai Városi Sakkszövetség szervezésében ünnepélyes keretek között mutatták be Tóni barátunk könyvét, amelynek címe: Nagykanizsa sakktörténete, Út a bajnoki címig.

A 423 oldalas, tartalmában és küllemében is rendkívül reprezentatív kiadványt méltatta Czupi Gyula könyvtárigazgató, bevezetője után Cseresnyés Péter a Város polgármestere, Mészáros Attila, a Magyar Sakkszövetség főtíkára, Nádasi Tamás az Aquaprofit Zrt elnök-vezérigazgatója, a Városi Sakkszövetség elnöke, majd Tóni meghatottan szölt a könyv elkészültének körülményeiről, megköszönte a közreműködők segítségét és érdekességekppen felelevenített a kanizsai sakktörténetből néhány különösen szép, emlékezetes epizódot.

Az ünnepélyes könyvbemutató állófogadással zárult, amelynek során és azt követően is Tóni derekasan állta a dedikálásra várak népes hadát. Az ünneples este a bajnokavató ünnepséggel folytatódott, ahol szegény barátunk úgy fél tíz körül tudta befejezni a dedikálás műveletét, itt ugyanis az ismételten magyar bajnok Aquaprofit Nagykanizsa sakkozói, vezetői tartottak erre igényt. Hát

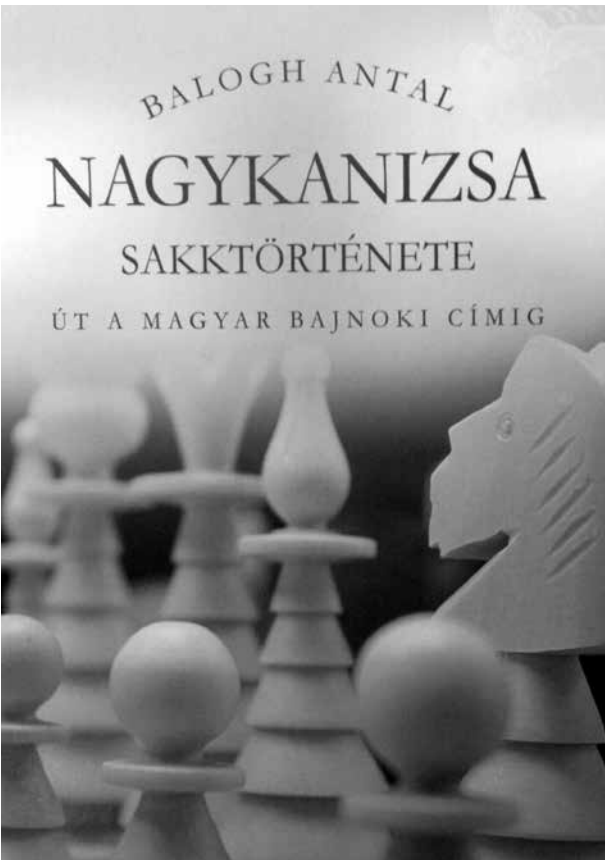

igen, ez a Tóni napja volt, nem is akármilyen, azt hiszem, amíg él erre emlékezni fog.

Természetesen szűk csapatunk, Lakatos Péter, Varga Zoltánné, Pöcze János, Szalai Géza ott voltunk az ünne-

pen és gratuláltunk a sporttörténelmet író barátunknak.

Szalai Géza

Kongresszusi előkészületek

A BDSZ XXXIV. kongresszusát, a BDSZ országos tanácsa – 2014. november 13-14-ére hívta össze. A küldöttek meghallgatják és megvitatják az OT beszámolóját, az elmúlt öt évben végzett munkáról. Ezt követően megválasztják a BDSZ elnökét, alelnökeit, valamint a Számvizsgáló Bizottság elnökét. Utána kerül sor a BDSZ következő öt évre szóló programjának a vitájára, illetve elfogadására.

Szeptember tizedikén került sor a Magyar Szakszervezeti Szövetség Szövetségi Tanács kongresszust megelőző ülésére, amelynek napirendjén több téma szerepelt. Elsőként a Sajtószakszervezet szövetségbe történő felvételi kérelmét tárgyalta meg a testület, majd hozott elfogadó határozatot. Másodjára a MaSzSz 2014. évi költségvetésének elfogadása szerepelt napirenden. A Szövetségi Tanács elfogadta az előterjesztést. Ezt követően a Magyar Szakszervezeti Szövetség 2014. november 21-22-ei kongresszusának előkészítésével kapcsolatos feladatok megvitatása, és a szükséges döntések meghozatala következett.

A kongresszusokról a Bányamunkás következő számában részletes tudósítással számolunk be olvasóinknak! (A szerk!)

Egy bányász-költő emlékére

„Tisztelt Főszerkesztő úr! Sebestyén Lajos bányász-költőt, több évtizedig ismertem. Nyugdíjas korunkban egy kis létszámú irodalmi kört alkottunk a Tatabánya - Kertvárosi Bányász Művelődési Otthonban. A kezdeti fellángolás azonban csak pár évig tartott. Elmaradoztak az emberek.

Sebestyén Lajosnak két kis könyvecskéjét a bányászszakszervezet adta ki. Hiszen az egész verses anyag róluk, munkájukról, főleg a földalatti életről szólt. Nem szégyellte bevallani, hogy az elnehezült kezében eleinte bizony nehezen ment a tollforgatás. Baj volt a helyesírással és baj volt sokszor a mondat szerkesztéssel is.

Áldón emlegette Váci Mihályt, akit nem csak barátjának, hanem tanítómesterének is tekintett. Az ő biztatására folytatta a munkát és éltette a remény, hogy egyszer többre viszi majd, mint dolgos, szorgalmas társai.

Derűlátó, mosolygó, bizakodó ember volt. Ám a sors, mint nagyon sokunknál, nála is közbeszólt.

Miután elvesztette feleségét, hű társát, ránehezültek a napok. Az időskori és a földalatti munkában szerzett betegségek egyre jobban kedvét szegték. Lassan már járni sem tudott. Így került Szociális Otthonba, egy hatágyas szobába. Egy vaságy, egy bádóg éjjeli szekrény lett a birodalma. Nem bírta sokáig elviselni ezt az állapotot. Szeptemberben már két éve lesz, hogy itt hagyott bennünket.

Ki tudja, hol sürgölnek, hol semmisülnek meg az írásai, amit életében nem tudott kiadni?

Fájó volt a búcsúzás. Tatabánya, 2014. április 28.”

Lajos bácsi verseit több alkalommal is közölte a Bányamunkás. Rá emléke-

zünk a fenti cikk szerzőjének, a szintén bányász-költő, BDSZ Művészeti Nívódíjas, Takácsné Csente Juliannának versével. (A Szerk!)

Szénporos volt arcod....

(Sebestyén Lajos emlékére)

Nyolcvanhat évet adott Néked a Teremtő. Nyolcvanhat év rengeteg idő. Bányász voltál, s szénporos volt arcod, Szívlapát nyelétől kérgeült a markod.

Reszkető kezedbe mégis tollat fogtál, Hófehér papírra szép sorokat róttál: Bányász élet lent a mélyben. Pislákoló lámpafényben, Könyveidben mindörökre fenn marad.

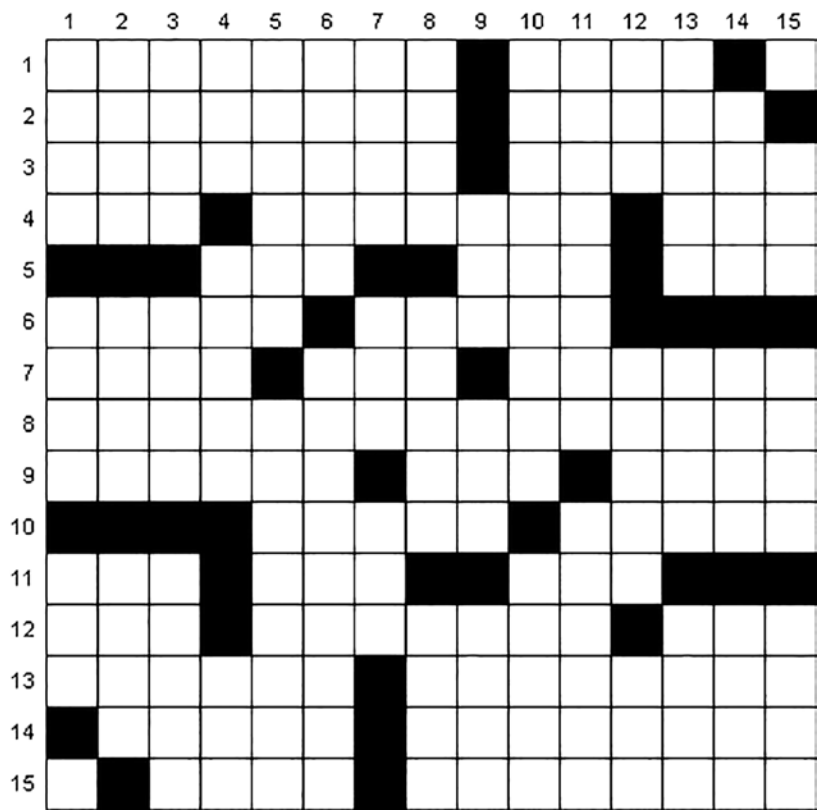
Régi emlékeim előtörnek. Más már arcod, mint akire visszanézek. Időközben egyre jobban átváltozott, Temetői föld mélyében megnyugodott.

Angyalok kara zengi, a bányászdalokat. Öleld szívedre a pajtásaidat. Akik az óta szintén sirba szálltak.

Búcsúdom tőled, a munka hősetől. Búcsúdom a szorgos Bányász-költőtől. „Szerencse fel - szerencse le”, A bányász is meghal, Hiszen Isten teremtette.

Tatabánya, 2012.

Érdekességek az aranybányászatról

VÍZSZINTES: 1. Egykori aranybányások emlékét őrző, fából faragott szobrok láthatók Telkibányán 1996 óta. Az Árpád-korban híres bánya működött itt. Hegységünk, ahol Telkibánya fekszik. – Figyelmezteti. 2. Esőben úgy irányít valakit, hogy tető legyen a feje felett. – Préselő. 3. Füre helyezi a takarót. – Egy északi és egy déli USA-államot is neveznek így. 4. Rakéta része! – Okmányokat könyvbe vezető hivatalnokok. – Kft., angolul. 5. Képes Történelmi Atlasz, rövidítve. – Genetikai információkat hordozó anyag, a dezoxi-ribonukleinsav rövidítése. – Amerika online, szintén röviden. 6. Túl nagy fényt áraszt. – Költőnk: Csokonai ... Mihály. 7. Oxigén, vanádium és einsteinium vegyjele. – Óra betűi. – Az erdélyi Szilágy megye székhelyére való polgár. 8. Űzbegisztán része, ahol a világ legnagyobb felszínű nyílt bányája fekszik. Együttal a világban a negyedik legnagyobb aranybánya, ahol az 1960-as évek végén indult a munka. 9. Öszinte vonzalmat érez valaki iránt. – Árpád-házi királyunk volt (Sámuel). – Mire kel, aki elutazik? 10. Ismert vezető politikus (Mihály). – Virág is, női név is. 11. Ilona becézve. Az egykori rádiós Szabó család szereplője is. – Ipari Termékosztályozás, röviden. – Bolgár és osztrák autójel. 12. Erősen egynemű betűi. – Szomszéd ország, ahol két új aranybányát terveznek megnyitni a közeljövőben. – Daniel angol becézése. 13. Úgy szól a rádió, hogy közben kellemetlen zaj is hallható. – Bár Magyarországon jelenleg nem működik aranybánya, azért kutatások folynak. Feltételezik, hogy a föld aranyat rejt a Velencei-hegység, Tokaj, Recsk és Sopron környete mellett még egy hegységünkben is. Neve? 14. Igaznak fogadná el. – Lakmározni.

15. Olasz tulajdonú benzinkutak hálózata. – Túl sok alkoholt töltök neki. **FÜGGŐLEGES:** 1. Egyik megyénk. – Szavazat. – Ésszerűtlen: ...acionális. 2. Városunk is, férfinév is. – Ismert versrészlet Petőfitől: „Habár felül a gálya, alul a víznek árja, azért ... az úr!” – Ismert dalszerző és énekes volt (Tamás). 3. Ismert tévés (Kriszta). – Aki tisztességes, annak egy szólás szerint mije tiszta? – Arany nemzetközileg használatos súlyegysége. 31,1035 gramm=1 ... 4. Pécsi Tudományegyetem, röviden. – Tanítást, tanulást segítő eszköz. 7. Csinos és tiszta. – Kutya hangja. – Sirok vára ma. 8. Ismert szegedi irodalmár (Mihály). – Hírmondó. Valamiből az utolsó. – Ismert színésznő (Anita). 9. Tudati egynemű betűi. – Kén és bárium vegyjele. – Fejlődne, egyre nagyobb lenne. 10. Ország. Ott működik a világ legnagyobb aranybányája, Pápua szigetén. 106 milliószor 31,1035 gramm aranyat rejt. – Tünni, elviselni valamit. 11. Két testrésznk. – Helyesen elrendez valamit. 12. Szemüveg tartója. – Női név. – Ázsia része! 13. Női név is, virág is. – Attila becézve. – Íté a bíró. 14. Gertrudis öccse a Bánk bánban. – Hidrogén, argon és kén vegyjele. – Évben, évében latin szóval. 15. Dal betűi keverve. – A valóságnak megfelelő. – Gyámoltalan alak: ...nyám.

Beküldendő a vízszintes 1., 8., 12. és 13., valamint a függőleges 3., továbbá 10. sorból a vastag betűs meghatározások megfejtése.

A megfejtések, sorrendben: Zempléni. Kizil-Kum sivatag. Románia. Börzsöny. Uncia. Indonézia.

A rejtvénypályázat nyertesei

A májusi rejtvényünk helyes megfejtése: AMÍG SZÍVÜK DOBOG; ÜLNEK A CSÁKÁNYOK.

A nyertese: Bajnóczy Ilona, 1117 Budapest, Váli u. 6, Lázár Balászné, 2855 Bokod, Fő u. 37, Lőrincz Józsefné, 2840 Oroszlány, Rákóczi út 25. II. 9. A nyereményeket postán küldjük el.

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA- ÉS IPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

Főszerkesztő: Hámori István Péter • Szerkesztőség: 1068 Budapest VI. Városligeti fasor 46-48.

Telefon: 322-1226; 351-7758 • Fax/üzenetregző: 351-7758 • E-mail: bdsz@banyasz.hu •

A bányamunkásban megjelent cikkek interneten is hozzáférhetők: www.banyasz.hu • Kiadja a

Nyomdort Kft. • Telefon/fax: 06 29 497-859 • Felelős kiadó: Rabi Ferenc • ISSN 0133-6630